

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

**2015 ж. 31 желтоқсанында аяқталған жыл іші
жеке қаржылық есептілігі**

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2015 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНЫНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІ

МАЗМҰНЫ

Бет

2015 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНЫНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІН ДАЙЫНДАУ ЖӘНЕ БЕКІТУ ЖАУАПКЕРШІЛІГІ ЖӨНІНДЕГІ БАСШЫЛЫҚ МӘЛІМДЕМЕСІ	1
ТӘУЕЛСІЗ АУДИТОРЛАР ЕСЕБІ	2-3
ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІК	
Қаржылық жағдай жөніндегі жеке есеп	4-5
Пайда мен залал және басқа да жиынтық табыс жөніндегі жеке есеп	6
Ақша қаражатының қозғалысы жөніндегі жеке есеп	7-8
Капиталдағы өзгерістер жөніндегі жеке есеп	9
Жеке қаржылық есептілігіне ескертулер	10-52

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2015 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНЫНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІН ДАЙЫНДАУ ЖӘНЕ БЕКІТУ ЖАУАПКЕРШІЛІГІ ЖӨНІНДЕГІ БАСШЫЛЫҚ МӘЛІМДЕМЕСІ

«Қазақстан темір жолы» Ұлттық компаниясы» АҚ-ның (бұдан әрі – «Компания») басшылығы Компанияның 2015 ж. 31 желтоқсанындағы қаржылық жағдайын, сондай-ақ оның сол күні аяқталған жыл іші қызмет нәтижелерін, ақша қаражатының қозғалысы мен капиталдағы өзгерістерін шынайы көрсететін жеке қаржылық есептілігін Халықаралық қаржы есептілігі стандарттары жөніндегі комитет жариялаған Халықаралық қаржы есептілігі стандарттарына («ХҚЕС») сәйкес дайындауға жауапты.

Жеке қаржылық есептілігін дайындау барысында басшылық:

- есеп саясаты қағидаларын дұрыс таңдауға және қолдануға;
- ақпаратты, соның ішінде есеп саясаты туралы деректерді мұндай ақпараттың орындылығын, нақтылығын, салыстырмалығын және түсініктілігін қамтамасыз ететін нысанда беруге;
- пайдаланушыларға есептілікті түсіну үшін ХҚЕС талаптарының орындалуы жеткіліксіз болғанда, сондай-ақ өзге де оқиғалар немесе шарттар Компания қызметінің жеке қаржылық жағдайы мен жеке қаржылық нәтижелеріне әсер еткен жағдайларда қосымша ақпаратты ашуға; және
- Компанияның өз қызметін келешекте жалғастыру қабілетін бағалауға жауапты.

Басшылық сондай-ақ:

- Компанияның барлық кәсіпорындарында тиімді, әрі сенімді ішкі бақылау жүйесін әзірлеуге, енгізуге және қолдауға;
- есепке алуды Компанияның мәмілелерін ашуға және түсіндіруге, сондай-ақ кез келген күнге Компанияның жеке қаржылық жағдайы жөніндегі жеткілікті дәл ақпаратты беруге және жеке қаржылық есептілігінің ХҚЕС талаптарына сәйкес келуін қамтамасыз етуге мүмкіндік беретін нысанда жүргізуге;
- бухгалтерлік есепті жергілікті бухгалтерлік есеп заңнамасы мен ХҚЕС-ке сәйкес жүргізуге;
- Компания активтерінің сақталуын қамтамасыз ету үшін барлық орынды шараларды қабылдауға; және
- қаржылық және өзге де асыра пайдалану фактілерін анықтауға және болдырмауға жауапты.

Компанияның 2015 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші жеке қаржылық есептілігін басшылық 2016 ж. 14 наурызда бекітті.

Компания басшылығы атынан:

Б.С. Қамалиев
Президенттің қ.а.

2016 ж. 14 наурыз

М.Р. Қабашев
Вице-президент

2016 ж. 14 наурыз

Н.Х. Әбілова
Бас бухгалтер

2016 ж. 14 наурыз

ТӘУЕЛСІЗ АУДИТОРЛАР ЕСЕБІ

«Қазақстан темір жолы» Ұлттық компаниясы» АҚ-ның Директорлар кеңесі мен Акционеріне:

Біз қоса беріліп отырған 2015 ж. 31 желтоқсанындағы қаржылық жағдай жөніндегі жеке есепті, 2015 жыл іші пайда мен залал және басқа да жиынтық табыс жөніндегі, ақша қаражатының қозғалысы жөніндегі және капиталдағы өзгерістер жөніндегі тиісті жеке есептерді, сондай-ақ есеп саясатының негізгі ережелері мен басқа да түсіндірме ақпараттарды қамтитын «Қазақстан темір жолы» Ұлттық компаниясы» АҚ-ның (бұдан әрі – «Компания») жеке қаржылық есептілігіне аудит жүргіздік.

Жеке қаржылық есептілігіне басшылық жауапкершілігі

Басшылық осы жеке қаржылық есептілігін Халықаралық қаржы есептілігі стандарттары жөніндегі комитет жариялаған Халықаралық қаржы есептілігі стандарттарына сәйкес дайындауға және шынайы ұсынуға, сондай-ақ басшылық ықпалсыз іс-қимылдар немесе қателесу салдарынан елеулі бұрмалаушылықсыз жеке қаржылық есептілігін дайындауға қажет деп есептейтін ішкі бақылау жүйесіне жауапты.

Аудиторлар жауапкершілігі

Біздің жауапкершілігіміз осы жеке қаржылық есептілігі туралы өзіміз жүргізген аудит негізінде пікір білдіруден тұрады. Біз аудитті Халықаралық аудит стандарттарына сәйкес жүргіздік. Бұл стандарттар аудиторлардың әдеп нормаларын сақтауын, сондай-ақ аудиттің жеке қаржылық есептілігіне елеулі бұрмалаушылықтардың жоқтығына орынды түрде сенімді болатындай етіп жоспарлануы мен жүргізілуін талап етеді.

Аудит жеке қаржылық есептілігіндегі сандық көрсеткіштерді және ондағы ақпараттың ашылуын растайтын аудит дәлелдерін алу үшін қажет рәсімдерді өткізуден тұрады. Рәсімдерді таңдау ықпалсыз іс-қимылдардың немесе қателердің салдарынан жеке қаржылық есептілігінің елеулі бұрмалануы қатерін бағалауды қосқанда, аудиторлардың кәсіби пайымдауларына тәуелді. Мұндай тәуекелдерді бағалау барысында аудитор ішкі бақылау жүйесін оның тиімділігі туралы пікір айту үшін емес, жағдайларға сәйкес келетін аудит рәсімдерін әзірлеу үшін жеке қаржылық есептілігін жасау және нақтылаудың ішкі бақылау жүйесін қарастырады. Аудитке сондай-ақ қолданылған есеп саясатының тиісті сипаты мен басшылық жасаған бухгалтерлік болжамдардың негізділігін бағалау, тұтастай жеке қаржылық есептілігін беруді бағалау кіреді.

Біз өзіміз алған аудит дәлелдері пікір білдіру үшін жеткілікті әрі тиісті негіз болатынына сенеміз.

Ескертпесі бар пікір білдіру негізі

Біз 2007 ж. 1 қаңтардағы жағдай бойынша еншілес ұйымдарға салынған инвестициялардың құнына қатысты жеткілікті аудиторлық дәлелдер ала алмадық. Сондай-ақ, 2 Ескертуде сипатталған Компанияның есеп саясатына сәйкес, еншілес ұйымдарға инвестициялар өзіндік құн әдісімен есептеледі, соған сәйкес инвестициялардың артуы жарғылық капиталына жарна ретінде салынған активтердің баланстық құны бойынша көрсетілуі керек. 2007-2015 жж. ішінде Компания баланстық құны 48,461,151 мың теңге сомасындағы активтерді еншілес ұйымдардың жарғылық капиталына жарна ретінде салып, осы активтерден 17,010,452 мың теңге мөлшерінде қосымша бағалануды таныды, біздің пікірімізше, бұл өзіндік құн әдісіне сәйкес келмейді. Бұдан қоса, 6 Ескертуде көрсетілгендей, Компания инвестиция құнының әлеуетті төмендеуін көрсететін индикаторлар болған кезде инвестиция құнының төмендеуіне тест өткізбеген, бұл біздің пікірімізше, 36 ХҚЕС (IAS) «Активтердің құнсыздануы» талаптарына сәйкес келмейді. Сәйкесінше, біз осы сомаларға қандай да бір түзетулер жасау қажеттілігін анықтай алмадық.

Ескертпесі бар пікір

Біздің пікірімізше, «Ескертпесі бар пікір білдіру негізі» бөлімінде баяндалған жағдайлардың әсерін есепке алмағанда, жеке қаржылық есептілік Компанияның 2015 ж. 31 желтоқсандағы қаржылық жағдайын, сондай-ақ оның 2015 жыл іші қаржылық нәтижелерін және ақша қаражатының қозғалысын Халықаралық қаржы есептілігі стандарттары жөніндегі Комитет жариялаған Халықаралық қаржы есептілігі стандарттарына сәйкес барлық елеулі аспектілер тарапынан алғанда шынайы көрсетеді.

Маңызды жағдайлар

Біз келесілерге назар аударамыз:

- Осы жеке қаржылық есептіліктің 2 Ескертуінде көрсетілгендей, Компания сондай-ақ Компания мен оның еншілес ұйымдарының шоғырландырылған қаржылық есептілігін дайындайды. Осы жеке қаржылық есептілік 2016 ж. 14 наурызда басшылық бекіткен шоғырландырылған қаржылық есептілігімен бірге қарастырылуы тиіс.
- Жеке қаржылық есептілігінің 36 Ескертуінде Компанияның байланысты тараптармен елеулі операциялары ашылған.

Біздің пікірімізде аталған мәселелерге қатысты ескертпелер жасалмаған.

Александр Дорофеев
Тапсырма бойынша серіктес
Ресей Федерациясының
Білікті аудитору
2002 ж. 28 ақпандағы
№78586 біліктілік куәлігі
Ресей Федерациясы

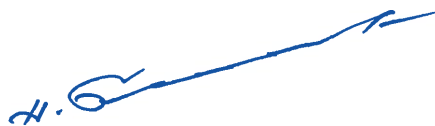

«Делойт» ЖШС

Қазақстан Республикасы бойынша аудит жүргізуге
құқығы бар №0000015 лицензиясы, түрі МФО - 2,
Қазақстан Республикасының Қаржы министрлігі
2006 ж. 13 қыркүйекте берген

Дәулет Қуатбеков
Орындаушы аудитор
Қазақстан Республикасының
Білікті аудитору
2002 ж 15 ақпандағы
№0000523 біліктілік куәлігі
Қазақстан Республикасы

Нұрлан Бекенов
«Делойт» ЖШС
Бас директоры

2016 ж. 14 наурыз

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2015 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНЫНДАҒЫ
ҚАРЖЫЛЫҚ ЖАҒДАЙ ЖӨНІНДЕГІ ЖЕКЕ ЕСЕП
(мың теңге)

	Ескерту- лер	2015 ж. 31 желтоқсан	2014 ж. 31 желтоқсан
АКТИВТЕР			
Ұзақ мерзімді активтер			
Жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтар	6	1,400,975,498	1,307,952,901
Берілген несиелер	9	654,766,173	363,493,567
Еншілес ұйымдарға инвестициялар	7	333,462,292	308,192,435
Акционердің пайдасына тағайындалған актив	30	41,268,374	23,850,672
Қауымдасқан және бірлескен ұйымдарға инвестициялар	8	10,534,384	10,534,384
Инвестициялық жылжымайтын мүлік		9,273,272	9,901,803
Материалдық емес активтер		6,163,482	7,487,996
Басқа да ұзақ мерзімді қаржы активтері	10	-	4,001,783
Басқа да ұзақ мерзімді активтер	11	46,433,230	75,888,141
Ұзақ мерзімді активтер жиынтығы		2,502,876,705	2,111,303,682
Ағымдағы активтер			
Өтелетін ҚҚС		40,610,462	56,299,716
Акционердің пайдасына тағайындалған актив	30	30,158,259	28,997,449
Сауда дебиторлық берешек	12	29,593,744	23,020,712
Ақша қаражаты мен оның баламалары	13	18,780,572	22,888,672
Босалқылар	15	12,584,902	13,459,242
Берілген несиелер	9	8,317,130	10,530,981
Басқа да ағымдағы қаржы активтері	10	7,934,806	10,225,563
Табыс салығы бойынша алдын-ала төлем		-	840,739
Басқа да ағымдағы активтер	14	30,166,059	5,299,044
		178,145,934	171,562,118
Сату үшін арналған деп сыныпталған ұзақ мерзімді активтер	16	41,445,270	40,864,253
Ағымдағы активтер жиынтығы		219,591,204	212,426,371
Активтер жиынтығы		2,722,467,909	2,323,730,053
КАПИТАЛ ЖӘНЕ МІНДЕТТЕМЕЛЕР			
Капитал			
Жарғылық капитал	17	865,393,896	793,329,985
Хеджирлеу резерві	17	(43,491,357)	-
Шетел валютасын қайта есептеу резерві	17	(201,262)	(743,804)
Бөлінбеген пайда		526,946,461	555,058,523
Капитал жиынтығы		1,348,647,738	1,347,644,704

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2015 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНЫНДАҒЫ ҚАРЖЫЛЫҚ ЖАҒДАЙ ЖӨНІНДЕГІ ЖЕКЕ ЕСЕП (ЖАЛҒАСЫ) (мың теңге)

	Ескерту- лер	2015 ж. 31 желтоқсан	2014 ж. 31 желтоқсан
Ұзақ мерзімді міндеттемелер			
Несиелер	18	843,456,345	553,855,856
Кейінге қалдырылған табыс салығы бойынша міндеттемелер	20	198,696,248	192,351,626
Акционердің пайдасына тағайындалған өзгертілмейтін міндеттеме	30	48,601,265	48,601,265
Қызметкерлерге сыйақы бойынша міндеттемелер	19	13,377,500	12,770,141
Ұзақ мерзімді міндеттемелер жиынтығы		1,104,131,358	807,578,888
Ағымдағы міндеттемелер			
Несиелер	18	121,746,987	5,269,322
Сауда кредиторлық берешек	21	51,695,226	66,914,464
Акционердің пайдасына тағайындалған өзгертілмейтін міндеттеме	30	30,188,574	29,235,914
Төленетін басқа да салықтар		2,199,039	2,917,999
Қызметкерлерге сыйақы бойынша міндеттемелер	19	1,234,814	1,230,214
Корпоративтік табыс салығы бойынша міндеттемелер		223,628	-
Басқа да ағымдағы міндеттемелер	22	62,400,545	62,938,548
Ағымдағы міндеттемелер жиынтығы		269,688,813	168,506,461
Міндеттемелер жиынтығы		1,373,820,171	976,085,349
Капитал мен міндеттемелер жиынтығы		2,722,467,909	2,323,730,053

Б.С. Қамалиев
Президенттің қ.а.

2016 ж. 14 наурыз

М.Р. Кабашев
Вице-президент

2016 ж. 14 наурыз

Н.Х. Әбілова
Бас бухгалтер

2016 ж. 14 наурыз

Төмендегі ескертулер осы жеке қаржылық есептілігінің ажырамас бөлігі болып табылады.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2015 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНЫНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ПАЙДА МЕН ЗАЛАЛ ЖӨНЕ БАСҚА ДА
ЖИЫНТЫҚ ТАБЫС ЖӨНІНДЕГІ ЖЕКЕ ЕСЕП
(мың теңге)

	Ескер- тулер	2015 ж.	2014 ж.
Өткізуден табыстар	23	608,329,299	706,555,945
Өткізудің өзіндік құны	24	(502,771,146)	(539,980,130)
Жалпы пайда		105,558,153	166,575,815
Жалпы және әкімшілік шығындар	25	(49,658,308)	(46,351,852)
Активтердің құнсыздануы	6, 11, 15	(1,123,330)	(1,156,049)
Қаржылық табыс	26	29,563,881	21,165,288
Қаржылық шығындар	27	(47,150,881)	(22,748,895)
Бағам айырмашылығынан түскен залал	31	(63,015,229)	(14,668,186)
Еншілес ұйымдардың шығуынан түскен табыс		2,760,488	-
Басқа да пайда мен залал		1,069,700	1,784,068
Салық салуға дейінгі (залал)/пайда		(21,995,526)	104,600,189
Корпоративтік табыс салығы бойынша шығын	20	(7,417,604)	(27,427,486)
Жыл іші (залал)/пайда		(29,413,130)	77,172,703
Пайда салығы шегерілгеннен кейінгі басқа да жиынтық пайда/(залал):			
<i>Келесі кезеңдерде пайда және залал құрамына сыныпталуға жатпайтын басқа да жиынтық пайда/(залал):</i>			
Еңбек қызметі аяқталғаннан кейін қызметкерлерге төленетін сыйақы және басқа да ұзақ мерзімді төлемдер бойынша актуарлық пайда/(залал)	19	253,309	(766,602)
<i>Келесі кезеңдерде пайда және залал құрамына сыныпталуға жататын басқа да жиынтық (залал)/табыс</i>			
Ақша ағындарын хеджирлеу құралы бойынша залал	17	(43,491,357)	-
Шетелдік кәсіпорындардың есептіліктерін қайта есептеуден туындайтын пайда/(залал)		542,542	(550,778)
Жыл іші басқа да жиынтық залал		(42,695,506)	(1,317,380)
Жыл іші жиынтық (залал)/табыс		(72,108,636)	75,855,323
Акцияға шаққандағы (залал)/пайда, тенгеде	28	(60)	157

Б.С. Қамалиев
Президенттің қ.а.

М.Р. Кабашев
Вице-президент

Н.Х. Әбілова
Бас бухгалтер

2016 ж. 14 наурыз

2016 ж. 14 наурыз

2016 ж. 14 наурыз

Төмендегі ескертулер осы жеке қаржылық есептілігінің ажырамас бөлігі болып табылады.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2015 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНЫНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ ЖӨНІНДЕГІ ЖЕКЕ ЕСЕП
(мың теңге)

	Ескер- тулер	2015 ж.	2014 ж.
Операциялық қызметтен түскен ақша қаражатының қозғалысы:			
Жыл іші (залал)/пайда		(29,413,130)	77,172,703
Пайда мен залалда көрсетілген корпоративтік табыс салығы бойынша шығын	20	7,417,604	27,427,486
Келесілерге түзету:			
Тозу және амортизацияға		52,167,129	45,302,341
Қаржылық шығындарға	27	47,150,881	22,748,895
Қаржылық табысқа	26	(29,563,881)	(21,165,288)
Активтердің құнсыздануына		1,123,330	1,156,049
Еңбек қызметі аяқталғаннан кейін қызметкерлерге төленетін сыйақы және басқа да ұзақ мерзімді сыйақылар бойынша шығындарға	24, 25	2,340,882	1,740,866
Күмәнді берешек бойынша резервті есептеуге	25	6,983,831	1,964,064
Еншілес ұйымдардың шығуынан түскен табысқа		(2,760,488)	-
Теріс бағамдық айырмашылыққа		63,015,229	14,668,186
Басқаға		2,208,585	(548,913)
Айналым капиталындағы және баланс бабындағы өзгерістерге дейінгі операциялық пайда		120,669,972	170,466,389
Басқа да ағымдағы және ұзақ мерзімді активтердің өзгеруі (оның ішінде ұзақ мерзімді қайтаруға жататын ҚҚС)		(5,277,939)	(16,887,165)
Босалқылардың өзгеруі		615,744	2,461,796
Сауда дебиторлық берешегінің өзгеруі		(8,127,686)	(11,264,662)
Қызметкерлердің сыйақысы бойынша міндеттемелердің өзгеруі		(1,475,614)	(868,993)
Сауда кредиторлық берешектің өзгеруі		(15,629,876)	6,816,053
Төлеуге жататын басқа да салықтардың өзгеруі		(1,888,169)	642,832
Басқа да ағымдағы міндеттемелердің өзгеруі		(10,061,960)	(13,980,579)
Операциялық қызметтен түскен ақша қаражаты		78,824,472	137,385,671
Төленген пайыздар		(41,483,959)	(22,388,626)
Алынған пайыздар		24,798,478	13,145,489
Төленген корпоративтік табыс салығы		(22,787)	(5,401,291)
Операциялық қызметтен түскен ақша қаражатының таза қозғалысы		62,116,204	122,741,243
Инвестициялық қызметтен ақша қаражатының қозғалысы:			
Жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтарды сатып алу және сатып алу үшін төленген аванс		(132,944,228)	(188,113,081)
Басқа да ұзақ мерзімді активтерді сату		5,187,866	-
Қауымдасқан, бірлескен және еншілес ұйымдарға инвестициялар		(12,526,112)	(25,903,529)
Еншілес ұйымдарға инвестицияларды сату		3,467,048	-
Басқа да қаржы активтеріне инвестициялар		(11,437,301)	(27,660,469)
Басқа да қаржы активтерін сатудан түскен түсімдер		14,653,533	37,273,632
Несиелерді беру		(9,898,765)	(85,613,101)
Тұрғын үй қорын сату		5,523,307	-
Берілген несиелерді өтеу		9,354,372	4,209,193
Басқасы		(303,500)	(752,147)
Инвестициялық қызметте пайдаланылған ақша қаражатының таза қозғалысы		(128,923,780)	(286,559,502)

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2015 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНЫНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ ЖӨНІНДЕГІ ЖЕКЕ ЕСЕП (ЖАЛҒАСЫ)
(мың теңге)

	Ескерту- лер	2015 ж.	2014 ж.
Қаржылық қызметтен ақша қаражатының қозғалысы:			
Жарғылық капиталға жарна	17	68,338,937	79,000,000
Несиелер алу		43,608,882	87,462,681
Несиелерді өтеу		(31,557,937)	(1,320,377)
Туынды қаржы құралын сату		327,008	-
Дивидендтер		(300,000)	(4,000,000)
Акционер пайдасына тағайындалған активті сатып алу		(18,069,308)	(15,065,475)
Қаржылық қызметтен ақша қаражатының таза қозғалысы		62,347,582	146,076,829
Ақша қаражаты мен оның баламаларының таза азаюы		(4,459,994)	(17,741,430)
Жыл басындағы ақша қаражаты мен оның баламалары	13	22,888,672	38,859,512
Шетелдік валютада берілген ақша қаражаты мен оның баламаларының балансына валюта бағамдары өзгеруінің әсері		351,894	1,770,590
Жыл аяғындағы ақша қаражаты мен оның баламалары	13	18,780,572	22,888,672
Ақшалай емес операциялар:			
Теміржол әкімшілігі бойынша қарызды өзара есептеу		3,505,050	2,982,329

Б.С. Қамалиев
Президенттің қ.а.

2016 ж. 14 наурыз

М.Р. Қабашев
Вице-президент

2016 ж. 14 наурыз

Н.Х. Әбілова
Бас бухгалтер

2016 ж. 14 наурыз

Төмендегі ескертулер осы жеке қаржылық есептілігінің ажырамас бөлігі болып табылады.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2015 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНЫНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ КАПИТАЛДАҒЫ ӨЗГЕРІСТЕР ЖӨНІНДЕГІ ЖЕКЕ ЕСЕП (мың теңге)

	Жарғылық капитал	Қосымша төленген капитал	Шетел валютасын қайта есептеу резерві	Хеджирлеу резерві	Бөлінбеген пайда	Капитал жиынтығы
2014 ж. 1 қаңтарына						
Жыл іші пайда	683,932,991	30,000,000	(193,026)	-	509,112,357	1,222,852,322
Жыл іші басқа жиынтық залал	-	-	-	-	77,172,703	77,172,703
Жыл іші басқа жиынтық залал/табыс	-	-	(550,778)	-	(766,602)	(1,317,380)
Акцияларды шығару (17 Ескерту)	-	-	(550,778)	-	76,406,101	75,855,323
Дивидендтер (17 Ескерту)	109,396,994	(30,000,000)	-	-	-	79,396,994
Басқа да бөлулер (17 Ескерту)	-	-	-	-	(16,165,051)	(16,165,051)
Басқа да жарналар (17 Ескерту)	-	-	-	-	(24,659,207)	(24,659,207)
Еншілес ұйымдардың капиталына салынған жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтарды бағалау (7 Ескерту)	-	-	-	-	10,165,102	10,165,102
2014 ж. 31 желтоқсанына	793,329,985	-	(743,804)	-	199,221	1,347,644,704
2015 ж. 1 қаңтарына						
Жыл іші залал	793,329,985	-	(743,804)	-	555,058,523	1,347,644,704
Жыл іші басқа жиынтық табыс/(залал)	-	-	-	-	(29,413,130)	(29,413,130)
Жыл іші жиынтық табыс/(залал)	-	-	542,542	(43,491,357)	253,309	(42,695,506)
Акцияларды шығару (17 Ескерту)	-	-	542,542	(43,491,357)	(29,159,821)	(72,108,636)
Дивидендтер (17 Ескерту)	72,063,911	-	-	-	-	72,063,911
Басқа да бөлулер (17 Ескерту)	-	-	-	-	(4,559,619)	(4,559,619)
Басқа да жарналар (17 Ескерту)	-	-	-	-	(952,660)	(952,660)
Еншілес ұйымдардың капиталына салынған жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтарды бағалау (7 Ескерту)	-	-	-	-	5,189,146	5,189,146
2015 ж. 31 желтоқсанына	865,393,896	-	(201,262)	(43,491,357)	1,370,892	1,348,647,738

Б.С. Қамалиев
Президенттің қ.а.

2016 ж. 14 наурыз

М.Р. Қабашев
Вице-президент

2016 ж. 14 наурыз

Н.Х. Әбілова
Бас бухгалтер

2016 ж. 14 наурыз

Төмендегі ескертулер осы жеке қаржылық есептілігінің ажырамас бөлігі болып табылады.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2015 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР
(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңге)

1. ЖАЛПЫ АҚПАРАТ

«Қазақстан темір жолы» Ұлттық компаниясы» АҚ (бұдан әрі – «Компания») Қазақстан Республикасы Үкіметінің (бұдан әрі – «Мемлекет») қаулысына сәйкес Қазақстанда теміржол саласындағы мемлекеттік активтер жөніндегі холдингтік компанияны ұйымдастыру мақсатында құрылған болатын. Компания 2002 ж. 15 мамырда тіркелген. Компанияның тіркелген офісінің мекен-жайы: 010000, Қазақстан Республикасы, Астана қаласы, Д. Қонаев көшесі, 6.

Мемлекет атынан «Самұрық-Қазына» Ұлттық әл-ауқат қоры» АҚ Компанияның жалғыз акционері (бұдан әрі – «Акционер») болып табылады.

Компания Қазақстан Республикасында Мемлекет бақылайтын мемлекеттік теміржол жүйесін пайдалануды жүк тасымалы қызметін көрсету арқылы және теміржол инфрақұрылымын жөндеу мен ұстау арқылы жүзеге асырады. Мемлекет Қазақстанның теміржол саласын реттеу аясында жүк тасымалында Компания қолданатын тарифтерді белгілейді. Осы реттелетін тарифтер бір бірінен тасымалдау бойынша көрсетілетін қызмет түріне байланысты ажыратылады. Халықаралық транзиттік қатынас арқылы жүктерді тасымалдау бойынша тариф Мемлекетпен реттелмейді.

2016-2020 жж.-ға магистралды теміржол желісіне тариф жыл сайынғы жүк тасымалы тарифінің 4%-дық өсуімен Қазақстан Республикасы Үкіметімен бекітілді. Үкімет Компанияның реттелетін қатынастардағы жүк тасымалы тарифтерінің осыған дейінгі өсуін 2014 ж. 1 қаңтарынан орташа есеппен 7%-ға деп бекіткен. 2015 ж. тарифтер өзгерген жоқ.

Компания көлемді инвестициялық жобаларды операциялық қызметтен түскен ақша қаражатымен қоса Мемлекеттен алынған капитал мен сыртқы несиелер арқылы тарихи қаржыландырды. 2015 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 121,746,987 мың теңге көлеміндегі Компания несиелері есептік күннен кейінгі он екі ай ішінде төленуге тиіс. Компания өзінің қарыздары бойынша міндеттемелері мен даму жоспарларын ескере отырып, ақша қаражатына деген сұранысын бағалау нәтижесінде Компания операциялық қызметтен жеткілікті ақша қаражатына ие болады және сол қаражат өз міндеттемелерін қаржыландыруға жеткілікті болады деп есептейді (31 Ескерту).

Қазақстан Республикасының нарығы дамушы нарықтарға тән кейбір ерекшеліктерді, яғни экономикалық, саяси, әлеуметтік, соттық және заңи тәуекелдерге шалдықшықты танытуда. Қазақстандағы бизнесті реттейтін заңдар мен нормативтік актілер тез өзгере алады және оларды негізсіз түсіндірудің мүмкіндігі бар. Қазақстанның болашақ экономикалық бағыты мемлекеттің салықтық және ақша-несиелік саясатына, қабылданатын заңдар мен нормативтік актілерге және мемлекеттегі саяси жағдайдың өзгеруіне айтарлықтай тәуелді.

Қазақстан мұнай мен газдың зор көлемін өндіретіндіктен және экспорттайтындықтан Қазақстанның экономикасы мұнай мен газдың әлемдік бағасының өзгеруіне аса сезімтал. 2014-2015 жж. ішінде энергия қорларының бағасы төмендеді, бұл экспорттық табыстың төмендеуіне алып келді. 2015 ж. 20 тамызда Үкімет пен Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі ұлттық валютаның еркін құбылмалы бағамына негізделген жаңа ақша-несиелік саясатқа көшкенін жариялады және валюталық дәлізден бас тартты. 2015 ж. теңге негізгі шетел валюталарына қатысты айтарлықтай құнсызданды.

Компания басшылығы экономикалық жағдайдағы ағымдағы өзгерістерді бақылап, жақын болашақта Компания бизнесінің тұрақтылығы мен дамуын қамтамыз ету үшін қажетті деп санайтын шараларды іске асырып отыр. Алайда, бүгінгі таңда Компанияның болашақ шаруашылық нәтижелері мен қаржылық жағдайына экономикалық жағдайдағы өзгерістердің әсерін анықтау қиын.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

**2015 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)**
(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңге)

2. ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКТІ ДАЙЫНДАУДЫҢ НЕГІЗГІ ҚАҒИДАЛАРЫ

Сәйкестік туралы мәлімдеме

Компанияның жеке қаржылық есептілігі Халықаралық қаржы есептілігі стандарттары жөніндегі комитет (бұдан әрі – «ХКЕСК») жарияланған Халықаралық қаржы есептілігі стандарттарына (бұдан әрі мәтін бойынша – «ХКЕС») сәйкес дайындалған.

Осы жеке қаржылық есептілік аналық компания «Қазақстан темір жолы» Ұлттық компаниясы» АҚ-ның қаржылық есептілігі болып табылады. Осы жеке қаржылық есептілікке еншілес ұйымдар шоғырландырылған жоқ. Еншілес, қауымдасқан және бірлескен ұйымдарға инвестициялар өзіндік құны бойынша есепке алынды. Осы жеке қаржылық есептілік Компания басшылығымен 2016 ж. 14 наурызда бекітілген шоғырландырылған қаржылық есептілігімен бірге қарастырылуы керек.

Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына сәйкес дайындалған «Қазақстан темір жолы» Ұлттық компаниясы» АҚ-ның шоғырландырылған қаржылық есептілігі Қазақстан Республикасының заңнамасына сай әрекет ететін Компаниямен ашық пайдалануға берілген, және де Компанияның www.railways.kz корпоративтік сайтында орналастырылған.

Қызмет үздіксіздігі қағидасы

Компанияның жеке қаржылық есептілігі қызметтің үздіксіздігі жорамалы негізінде дайындалған. Бұл жақын болашақта Компанияның активтерін сату мен міндеттемелерін өтеуді оның негізгі шаруашылық қызметі барысында жүзеге асыруды ұйғарады. 2015 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компанияның ағымдағы міндеттемелері оның ағымдағы активтерінен 50,097,609 мың теңгеге үлкен. Қызмет үздіксіздігі жорамалын бағалау кезінде Компания басшылығы Компанияның қаржылық жағдайын, күтілетін болашақ қаржылық нәтижелерін, несиелерін, қол жетімді несие қорлары мен өзінің инвестициялық сипаттағы міндеттемелерін, күтілетін тарифтерді, валюта бағамын және Компания алдынан өтетін басқа да тәуекелдерді есепке алды. Сәйкес талдауды жүзеге асырғаннан кейін Компания басшылығы Компания операциялық қызметті жалғастыру үшін және өзінің міндеттемелерін өтеу үшін жеткілікті қорларға ие деп есептеді және қызмет үздіксіздігі қағидасын қолдану орынды деп санайды.

Құнды анықтау негізі

Есеп беру күніне бағалау немесе әділ құнмен есепке алынатын кейбір қаржылық құралдарды қоспағанда, жеке қаржылық есептілік тарихи құн қағидасы негізінде дайындалған.

Функционалдық валюта және ұсыну валютасы

Компанияның жеке қаржы есептілігі Қазақстандық теңгемен (бұдан әрі – «теңге») берілген. Компанияның шетел құрылымдық бөлімшелерінің активтері мен міндеттемелері есептік күнге бағам бойынша аударылады, ал пайдалар немесе залалдар жыл іші орташа бағам бойынша аударылады. Қайта есептеу бойынша туындайтын бағамдық айырмашылықтар басқа да табыстарда ескеріледі. Шетелдік ұйымдар шыққан кезде, аталған шетелдік ұйымдарға тиесілі жинақталған бағам айырмашылықтары пайда мен залалда танылады.

Теңге Қазақстан Республикасынан тыс жерде толық айырбасталатын валюта болып табылмайды. Шетелдік валюталардағы операциялар Қазақстандық қор биржасы («ҚҚБ») белгілеген операцияны жасау күніне нарықтық бағам бойынша ескеріледі. ҚҚБ сессиясында сауда-саттық өткізілмеген шетелдік валюталар бойынша валюталардың айырбастау бағамын Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Reuters ақпараттық агенттігінің арналары бойынша алынған баға белгілеуге сәйкес АҚШ долларына кросс-бағамды қолданып есептейді.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2015 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)
(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңге)

Шетелдік валюталарда берілген ақша активтері мен міндеттемелер есептік күндегі бағам бойынша ұйымның функционалды валютасына қайта есептеледі. Операцияны жасаған күнінен кейін айырбастау бағамдарының өзгеруі нәтижесінде пайда болатын барлық бағамдық айырмашылықтар пайда мен залалда көрсетіледі. Әділ құны бойынша шетелдік валюталарда берілген ақшалай емес активтер мен міндеттемелер әділ құнын белгілеу күніндегі қолданыстағы бағам бойынша теңгеге қайта есептеледі. Шетелдік валютада тарихи құны бойынша берілген ақшалай емес активтер мен міндеттемелер қайта есептелмейді.

Келесі кестеде мына күндерге теңгенің айырбастау бағамы берілген:

	2015 ж. 31 желтоқсан	2014 ж. 31 желтоқсан
АҚШ доллары	340.01	182.35
Швейцар франкі	343.48	184.64
Ресей рублі	4.61	3.17

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ҚАҒИДАЛАРЫ

Жаңа және қайта қаралған стандарттарды қабылдау

Компания 2016 ж. 1 қаңтарынан басталатын және осы күннен кейінгі жылдық есептік кезеңдер үшін күшіне енетін 1 ХҚЕС-ке «Қаржылық есептілікті ұсыну» түзетулерді алдын-ала қолданды.

Соның ішінде, Компания келесілерді қайта қарастырды:

- ашып көрсетілетін ақпаратты маңыздылыққа, өйткені есептілікке маңызды емес ақпараттың қосылуы ашылып көрсетілетін маңызды қаржылық ақпараттың пайдалылық деңгейін төмендетуі мүмкін;
- Компания үшін ерекше белгілі бір операциялар мен оқиғаларды ашып көрсету үшін негізгі есеп саясатын, бұл есеп саясаты альтернативті ХҚЕС-ке сәйкес есептеулер арасында таңдалған кезде.

Компания осы түзетулер осы жеке қаржылық есептіліктің сапасын, түсініктілігін және пайдалылығын жоғарлатады деп есептейді.

Компания басқа шығарылған, бірақ әлі күшіне енген стандарттар, түзетулер мен түсіндірмелерді алдын ала қолданған жоқ.

Компания басшылығы 9 ХҚЕС «Қаржылық құралдар» болашақта қолданылуы қаржылық активтер мен қаржылық міндеттемелерде көрсетілген сомаларға ықпал ете алады деп күтеді. Алайда егжейлі талдау жүргізгенге дейін 9 ХҚЕС-тің қолданылуының ықпалын бағалау мүмкін емес.

Компания басшылығы 15 ХҚЕС «Клиенттермен келісімшарттар бойынша табыс» болашақта қолданылуы табыстың сомалары мен танылу мерзіміне елеулі ықпал ете алады деп күтеді. Алайда егжейлі талдау жүргізгенге дейін 15 ХҚЕС-тің қолданылуының ықпалын бағалау мүмкін емес.

Компания басшылығы 16 ХҚЕС «Жал» болашақта қолданылуы активтер мен міндеттемелердің сомаларына елеулі ықпал ете алады деп күтеді, өйткені Компания жалшы болып табылатын барлық жал келісімшарттары есептілікте көрсетілетін болады. Алайда егжейлі талдау жүргізгенге дейін 16 ХҚЕС-тің қолданылуының ықпалын бағалау мүмкін емес.

Компания 2016 ж. 1 қаңтарынан күшіне енетін басқа да шығарылған стандарттар, түзетулер мен түсіндірмелердің қолданылуы жеке қаржылық есептілікке қолданған кезде елеулі ықпал етпейді деп санайды.

Жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтар

Жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтар кез келген жинақталған тозуды және құнсызданудан болған залалдарды шегеру арқылы нақты шығындар моделі бойынша көрсетіледі.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

**2015 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)
(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңге)**

Кейінгі шығындар

Активтің пайдалы қызмет көрсету мерзімі кезінде шығындалатын техникалық ұстау бойынша шағындар (активті жақсы қалпында ұстау үшін жүргізілетін техникалық ұстау бойынша тұрақты жұмыстар), және де жөндеу бойынша шығындар (техникалық тексеру, техникалық ұстау бойынша келісім-шарттар және т.б.) операциялық шығындар ретінде есепке алынады.

Активті 16 ХҚЕС «Жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтар» сәйкес тану үшін қажетті сипаттамаларды қанағаттандыратын шығындар ғана капиталданады.

Аяқталмаған құрылыс

Аяқталмаған құрылыс құрамына құрылыс кезінде шығындалған тікелей жатқызылатын жанама шығындардың сәйкес бөлулерін қосақанда жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтарды сатып алу және салу бойынша шығындар жатады. Осындай активтер бойынша құнсыздануды есепке алу басқа жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтар бойынша құнсыздануды есепке алу негізінде есепке алынады, және де құнсыздануды есептеу актив пайдалануға дайын болған мерзімінен басталады. Аяқталмаған құрылыстың ағымдағы құны оын дұрыс есепке алу мақсатымен және құнсызданудан залалдарды тану мақсатымен әрдайым қайта қаралады.

Несиелер бойынша шығындар

Компания сыныпталатын активтерді сатып алумен, салумен және өндірумен тікелей байланысты несиелер бойынша шығындарды, сондай-ақ осы активтің құнының бір бөлігін капиталдандырады.

Компания ортақ мақсатқа жұмылдырылған несиелерді олардың сыныпталатын активті алу үшін тікелей жұмсалған шығындарының көлемінде ғана капиталдандырады. Капиталдандыру мөлшерлемесі ретінде Компанияның сыныпталатын активтерінің салынуы мен өндіруіне жұмсалған несиелер шығындары бойынша орташа безбенделген өлшемі алынады. Алайда, активті тікелей сатып алу бойынша шығындар орташа безбенделген өлшемді анықтағанда есепке алынбайды.

Оларды сыныпталатын активтерге пайдалану күтілетін жекелеген несиелердің уақытша инвестицияларынан алынған инвестициялық табыс капитализацияға жарамды несиелер бойынша шығындардан шегеріледі.

Несиелер бойынша шығындар сондай-ақ шетелдік валютамен қарыз алу нәтижесінде туындайтын бағамдық айырмашылықтарды қамтиды, пайыздарды төлеу бойынша залалдарды түзету болып саналады. Пайыздарды төлеу залалдарын түзету түрінде капиталдандырылған бағамдық айырмашылық сомасы егер де қарыз жергілікті валютада алынған болатын жағдайда, Компания капиталдандырған пайыздарды төлеу сомасынан аспайды. Бағамдық айырмашылықтың кез-келген асуы пайда мен залалда көрсетіледі.

Несиелер бойынша өзге шығындар олар туындайтын кезеңдегі пайда мен залалда танылады.

Босалқылар

Босалқылар өзіндік құн мәндерінің немесе өткізудің таза құнының ең кіші мәні бойынша бағаланады. Өзіндік құнға қорларды жеткізуге және ағымдағы күйге келтіруге байланысты келтірілген шығындар кіреді. Өткізудің таза құны аяқтауға жұмсалған шығындарды және өткізуге жұмсалатын бағалау шығындарын шегергенде кәдімгі қызмет барысында қорларды өткізу құнының бағасын білдіреді. Босалқылар өндіріске жіберу, сату және де басқа босату түрлері барысында орташа өлшенген құн әдісі бойынша есепке алынады.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

**2015 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)**
(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңге)

Капитал

Жарғылық капитал

Жай акциялар капитал ретінде жіктеледі. Жаңа акцияларды шығаруға тікелей қатысты шығындар ұйымдарды біріктіру жағдайларынан басқа капитал түсімінің сомасынан алынған ретінде көрсетіледі. Жарғылық капиталға барлық ақшалай емес салымдарды тәуелсіз бағалаушы беру күніндегі жағдай бойынша әділ құны бойынша бағалайды.

Орналастырудың заңи тіркелуі жүзеге асырылмаған орналастырылатын жай акциялар үшін алынған қаражат қосымша төленген жарғылық капитал ретінде тіркеу сәтіне дейін танылады. Тіркелуден кейін түсімдер жарғылық капиталға ауыстырылады.

Басқа да бөлулер

Бөлу Компания ақшалай қаражатты немесе ақшалай емес активтерді Акционерге/соңғы Акционерге өтеусіз негізде беруді міндеттенгенде капиталдың құрамында танылады және мұндай міндеттеменің сомасы сенімді бағалануы мүмкін. Бөлу капиталдың құрамында қолдану мүмкін болатын кейінге қалдырылған салықтың кез келген әсері алынған құн бойынша танылады.

Қаржылық құралдар

Қаржылық құралдар бір жақта қаржылық активтің екінші жақта қаржылық міндеттеменің немесе үлестік құралдың пайда болуына алып келетін келісім-шарттар болып табылады

Қаржылық құралдар бастапқыда әділ құны бойынша танылады. Әділ құны тәуелсіз қызығушылығы бар жақтар арасында келісілген сыйақы сомасын білдіреді.

Кейінгі бағалау қаржылық құралдардың сыныпталуына байланысты. Несие мен дебиторлық берешек ретінде сыныпталған дебиторлық берешек пен инвестициялар амортизацияланған құны бойынша тиімді пайыз мөлшерлемесі әдісі арқылы бағаланады. Сату үшін қолда бар деп сыныпталған үлестік капиталға кейбір инвестициялар сатып алу құны бойынша есепке алынады, өйткені әділ құнын шынайы түрде анықтау мүмкін емес. Басқа да міндеттемелер деп сыныпталған кредиторлық берешек, есептелген міндеттемелер, несиелер, төленетін дивидендтер мен басқа да міндеттемелер амортизацияланған құны бойынша есепке алынады.

Хеджирлеу есебі

Компания әділ құнды хеджирлеудің құралы, ақша ағындарын хеджирлеу құралы немесе шетел құрылымға таза инвестицияларды хеджирлеу құралы ретінде туынды қаржылық құралдарды, орналастырылған туынды қаржылық құралдарды және орнатылмаған туынды қаржылық құралдарды (валюталық тәуекел бойынша) қосқанда хеджирлеудің жеке құралдарын белгілейді. Болашақ мәмілелердің міндеттемелері бойынша валюталық тәуекелді хеджирлеу ақша ағындарын хеджирлеу құралы ретінде есепке алынады.

Компания хеджирлеу құралдары мен хеджирленетін тармақ арасындағы қатынасты олар тәуекелдерді басқару мен хеджирлеу стратегиясына байланысты танылған мезеттен бастап құжаттайды. Сонымен қоса, хеджирлеу қатынасын белгілеу барысында Компания хеджирлеу құралының тиімділігін әрдайым құжаттайды. Тиімділік хеджирлеу тәуекеліне жатқызылатын хеджирлеу тармағымен байланысты әділ құнның немесе ақша ағынының өзгеруін өтеу негізінде қарастырылады.

Ақша ағындарын хеджирлеу

Ақша ағындарын хеджирлеудің құралы ретінде белгіленген және тану шарттарын қанағаттандырған қаржылық құралдардың әділ құнының өзгеруінің тиімді үлесі басқа да жалпы табыста көрсетіледі және ақша ағындарын хеджирлеу резервінде жинақталады. Ақша ағындарын хеджирлеудің әділ құнының өзгеруінің тиімді емес бөлігі есепті кезеңнің пайда мен залалына қосылады да қаржылық шығын жолында көрсетіледі.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2015 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)
(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңге)

Басқа да жалпы табыста танылған сома пайда мен залалға әсер еткен кезеңдерде хеджирленетін тармақ хеджирленетін тармақ шығысқа шығарылатын жол бойынша пайда мен залалға сыныпталады.

Хеджирлеу есебі тоқталатын күн:

- а) Компания хеджирлеу қатынасын тоқтатқан кезде;
- ә) хеджирлеу құралының мерзімі аяқталған кезде, хеджирлеу құралы сатылған, орындалған немесе келісімшарт бұзылған кезде;
- б) қаржылық құрал ретінде танылу үшін қажетті шарттардың орындалуы тоқтатылған кезде.

Басқа да жалпы табыста жинақталған өзгерістер ықтималдылығы жоғары деп саналған мәміле нәтижелерімен бір уақытта пайда немесе залалға есептен шығарылады. Егер ықтималдылығы жоғары деп саналған мәмілені жүзеге асыру күтілмесе, басқа да жалпы табыста жинақталған сәйкес өзгертулер бірден пайда мен залалға жатқызылады.

Табыстарды тану

Табыстар Компания қандай да бір экономикалық пайда алуы мүмкін болуына және табыстар жеткілікті дәлдік дәрежеде есептелуіне немесе бағалануына қарай сыйақының әділ құнымен танылады.

Егер де тасымалдаудың аяқталу дәрежесі мен табыс сомасы жеткілікті мөлшерде анықталатын болса, тасымалдауға қатысты табыс, тасымалдауды аяқтау дәрежесіне қарай қаржылық жағдай жөніндегі жеке есептілік күніне танылады. Жүкті тасымалдау процесінің аяқталу дәрежесі жүктің жіберілген және келген күндері (шығыс станциясының түйісу қиылысында) деректерге сай жалпы қызмет көлеміне, есеп күніне көрсетілген қызмет көлемінің пайыздық салмағы ретінде есептеледі.

Әлі көрсетілмеген тасымалдау қызметтері үшін тапсырыс берушіден алынған алдын ала төлем сомасы алу сәтінде тапсырыс берушіден алынған аванс құрамында көрсетіледі. Көрсетілген қызметтерден түсетін күтілетін есептелінген табысқа шамамен тең тапсырыс берушіден алынған аванстар, қаржылық жағдай жөніндегі жеке есептілікте қысқа мерзімді басқа да міндеттемелер құрамында болашақ табыста танылады. Болашақ кезеңдердің табыстары қызметтердің көрсетуіне қарай табыстарға жатқызылады.

Тауарларды өткізу қатынасында табыс тауарды жеткізу және меншік құқығының өтуі кезінде танылады; мұнымен қатар тану кезінде келесі шарттар орындалуы тиіс:

- Компания сатып алушыға тауарды иемденуге байланысты маңызды тәуекелдер мен пайдаларды берді;
- бұдан бұлай Компания сол тауарлармен иелену құқығымен әдетте байланысатын дәрежеде басқармайды және сатылған тауарларды тексермейді;
- өткізудің сомасы нақты анықтала алады;
- мәмілемен байланысты экономикалық пайдаларды алуға жоғары ықтимал бар;
- мәмілемен сабақтас болған немесе күтілетін шығындар сенімді анықтала алады.

4. ЕЛЕУЛІ ПАЙЫМДАУЛАР МЕН БАҒАЛАУДАҒЫ БЕЛГІСІЗДІК КӨЗДЕРІ

Жеке қаржылық есептілікті ХҚЕС-ке сәйкес дайындау жеке қаржылық есептілігінде есептік күндегі активтер мен міндеттемелердің алынған сомаларына, әлеуетті активтер мен міндеттемелер туралы ақпараттың ашылуына, есептік кезең бойындағы табыс пен шығынның есептілікке алынған сомаларына әсерін тигізетін пайымдауларды және субъективті бағалаулар мен жорамалдарды Компания Басшылығымен қолдануын көздейді. Осы бағалар тарихи білімге немесе маңызды факторларға негізделгеніне қарамастан, нақты нәтижелер осы субъективті бағалаулардан ерекшеленуі мүмкін.

Есеп саясатын қолданған кезде пайдаланылған елеулі пайымдаулар

Компания Компанияның есеп саясатын қолдан кездегі және жеке қаржылық есептілікте көрсетілген сомаларға елеулі әсер еткен елеулі пайымдаулардан басқа, бағалауда белгісіздік орын алған елеулі пайымдаулар төменде көрсетілген

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

**2015 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)**
(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңге)

Бақылауды анықтау

«ҚазАвтоЖол» Ұлттық компаниясы» АҚ-ны бақылау

2015 ж. 29 қаңтарда Компания және Қазақстан Республикасының Қаржы министірлігінің Мемлекеттік мүлік және жекешелендіру комитеті (бұдан әрі – «Комитет») «ҚазАвтоЖол» Ұлттық компаниясы» АҚ-ның Қазақстан Республикасының Инвестиция және даму министірлігінің балансында есепке алынатын 100% мемлекеттік акция пакеттерін сенімгерлік басқару туралы өзара келісімшарт жасасты. Компания басты агент болғандықтан және оған табысталған шешімдерді қабылдау құқығын Комитет мүддесіне жүзеге асыратындықтан осы ұйымды басқармайды. Сондықтан да Компания «ҚазАвтоЖол» Ұлттық компаниясы» АҚ-ны еншілес ұйым ретінде таныған жоқ. Келісімшарт ұйымға «ҚазАвтоЖол» Ұлттық компаниясы» АҚ-ның операциялық қызметінен табыс алуға құқық бермейді.

«Ақтау халықаралық теңіз сауда порты» Ұлттық компаниясы» АҚ-ны бақылау

Компания «Ақтау халықаралық теңіз сауда порты» Ұлттық компаниясы» АҚ-ның акцияларын заңды тұрғыда иеленбесе де, «Ақтау халықаралық теңіз сауда порты» Ұлттық компаниясы» АҚ Компанияның еншілес ұйымы ретінде танылды (7 Ескерту). Компания заңды түрде «Ақтау халықаралық теңіз сауда порты» Ұлттық компаниясы» АҚ-ның 100% акциясын иеленетін Акционермен жасасқан сенімгерлікпен басқару келісімшартынан туындайтын барлық елеулі фактілер мен жағдайларды қарастыра келе, Компания «Ақтау халықаралық теңіз сауда порты» Ұлттық компаниясы» АҚ-ны бақылауға бақылаудың баршылығына бағалау жүргізді. Нәтижесінде, Компания «Ақтау халықаралық теңіз сауда порты» Ұлттық компаниясы» АҚ-ның маңызды қызметін Компанияның табысына әсер ету мақсатымен жеке-дара басқаруға тәжірибелік мүмкіндік беретін кең құзіреті негізінде «Ақтау халықаралық теңіз сауда порты» Ұлттық компаниясы» АҚ-ны бақылайтындығы туралы қорытындыға келді.

Нарықтық пайыздық мөлшерлемеден төмен пайыздық мөлшерлемелен алынған несиелер

Компания ұқсас несиелер үшін нарықтық пайыздық мөлшерлемеден төмен пайыздық мөлшерлемелен Акционерден/Соңғы акционерден несиелерді алады. Бұл несиелер бастапқыда қарыз қаражатын тартумен байланысты шығындар қоса есептелген акша қаражатының әділ құнын (амортизацияланатын құнын) көрсететін құнмен есепке алынады. Компания капитал құрамында осы несиелердің әділ құнын ұқсас мерзімдік ұзақ мерзімді мемлекеттік қазынашылық міндеттемелердің мөлшерлемелерін қолданып есептейді және несиені әділ құнына дейін түзетуді таниды (кейінге қалдырылған сәйкес салықты шегергенде). Ұқсас мерзімдер болмаған жағдайда, Компания көбірек сәйкес келетін нарықтық мөлшерлемелені Компания алған несиелер мерзіміне экстраполейді. Бастапқы танудан кейін несиелер амортизациялық құнмен пайдалы пайыз мөлшерлемесі әдісі қолданылып есепке алынады.

Бағалаулардағы белгісіздіктің негізгі көздері

Төменде есептің кезеңнің соңына болашаққа қатысты негізгі пайымдалау және бағалаудағы белгісіздіктің басқа негізгі көздері көрсетілген. Бұлардың келесі есепті жылы актив мен міндеттемелердің баланстық құнына елеулі әсер етуінің иктималдылығы жоғары.

Әділ құны бойынша бағалау

Компания активтері мен міндеттемелерінің бір бөлігі әділ құны бойынша бағаланған. Актив немесе міндеттемені әділ құны бойынша бағалау кезінде Компания бақыланатын қол жетімді нарықтық мәліметтерді қолданады. 1 деңгейлі мәліметтер болмаған жағдайда Компания бағалау жүргізу үшін сыртқы білікті бағалаушыларды тартады.

Активтер мен міндеттемелердің әділ құнын анықтау үшін қолданылған бағалау әдістері мен бастапқы деректер туралы ақпарат 16 және 31 Ескертулерде көрсетілген.

Материалдық және материалдық емес активтердің құнсыздануы

Компания әрбір есептік күніне жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтардың және материалдық емес активтердің баланстық құнының құнсыздану индикаторларының бар болуына тексеру жүргізеді.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2015 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)
(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңге)

Активтің құнсыздануының индикаторларының болуын анықтау қайта құрылымдау процесіндегі өзгерістер, теміржол индустриясының өсуі, болжамдық ақша ағындары, болашақта қаржыландырудың қолжетімділігінің өзгеруі; технологиялық жағынан ескіруі, қызмет көрсетудің тоқтатылуы, орын ауыстыруға жұмсалатын ағымдағы шығындар мен құнсызданудың бар екендігін көрсететін жағдайлардың басқа да өзгерістері сияқты көптеген факторларға негізделеді.

Егер мұндай индикаторлар бар болса, активтің өтелетін құны бағаланады және активтің баланстық құнымен салыстырылады. Құнсыздану баланстық құны активтің өтелетін құнынан артық болған жағдайда танылады. Өтелетін құн екі мәннің: өткізу шығынын шегергендегі активтің әділ құны мен пайдалану құнының ең үлкені ретінде белгіленеді. Пайдалану құнын бағалау кезінде есептік келешектегі ақша ағындары, басшылықтың пікірінше, ақшаның уақытша құнының ағымдық нарықтық бағасын және активтерге тән тәуекелдерді көрсететін олардың ағымдық құнына дейін дисконтталады, құн капиталдың безбелденген орташа құны негізінде (түзетілген WACC мөлшерлемесі) Өтелетін бағалау құнындағы өзгеріс құнсыздануға немесе оның болашақ кезеңдерде қалпына келуіне әкелуі мүмкін.

Құнсыздану индикаторлары бар болғандықтан Компания жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтардың құнсыздануына тестті 2015 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша жүргізді.

Ақша ағындарын бағалауға көптеген субъективті факторлар қосылған, соның ішінде, ең жақсы қол жетімді дәлелдемелерді қолданып операциялық және қаржылық факторлар.

Тестте қолданылған операциялық пайымдаулар тарихи деректер мен сұраныстың жоспарлы көлемі негізінде және де мемлекеттің Қазақстанда көлік-логистикалық саланы дамыту жоспарлары негізінде тасымалдаулардың ең ықтимал көлемін көрсетеді.

Қаржылық пайымдаулар тарифтің болжамды деңгейімен, өсуімен, берілетін жеңілдіктер және де теңгенің АҚШ долларына шаққандағы болжамды бағам өзгеруімен байланысты елеулі бағалаулардан тұрады. Есептеуде қолданылған негізгі ұзақ мерзімді жорамалдарға тарифтердің жыл сайынғы 4%-ға өсуі, АҚШ долларының айырбастау бағамы – бір долларға шаққанда 400 теңге және дисконттаудың салыққа дейінгі мөлшерлемесі 12.52% екендігі жатады. Осы жорамалдар шынайы жағдайларда көрсетілген.

2015 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қолдану бағалығын есептеу нәтижесінде жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтардың құнсыздануы анықталған жоқ. Сонымен қатар, қолдану бағалығы келесі жорамалдарға сезімтал: дисконттау мөлшерлемесі, активтерді ұстау бойынша шығындардың жеткіліктілігі, тұрақсыз шығындардың коэффициенті және теңгенің АҚШ долларына болжамды бағамы. Мемлекеттегі экономиканың жалпы тенденциясымен, инфляция деңгейіне қатысты тарифтің жеткіліксіз индексациялануымен, теңгенің басқа шетел валюталарына қатысты құбылмалылығымен байланысты жүк тасымалындағы жоспарлы өсу темпінің жағымсыз өзгеруі, және де факторлардағы болашақтағы басқа да жағымсыз өзгерістер осы жағдайлар орын алған кезеңде құнсызданудан елеулі залалдарға алып келуі мүмкін.

ҚҚС-ты өтеу

Әрбір есептік күндегі жағдай бойынша Компания халықаралық қызметтер көрсетуден туындаған ҚҚС-тың өтелмеген сомасына қатысты резервті бағалауды жүргізеді. Компания ҚҚС-ты сатып алушылардан ала алмайды, тиісінше осы сомаларды салық органдарынан алып қана өткізе алады. Компания өзінің салық басқармасынан алған ҚҚС бойынша күтіліп отырған қайтарулар туралы ақпаратты, мемлекеттік салық органдарымен хат алмасуды, сондай-ақ оны өтеуге қатысты тарихи деректерді қарайды. ҚҚС-ты өтеудің нақты сомасы Компанияның бағалау сомасынан өзгеше болуы мүмкін, ол операциялық нәтижелерге елеулі әсер етуі мүмкін.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2015 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)
(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңге)

Жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтардың және материалдық емес активтердің тозуы

Жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтардың және материалдық емес активтердің тозуы активтердің пайдалы қызмет етуі мерзімі ішінде төте сызықты әдісі негізінде есептеледі. Компания өзінің активтерінің, соның ішінде жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтардың ірі объектілерінің пайдалы қызмет мерзімдерін белгілейді. Пайдалы қызмет етудің болжамды мерзімдерімен, тарату құнымен байланысты бағалаулар, сондай-ақ тозуды есептеу әдістері әрбір есептік күнге қайта қаралады және қажет болған жағдайда түзетіледі. Кез келген түзетулер есептік бағалаулардағы өзгеріс ретінде перспективті ескеріледі. Активтердің пайдалы қызмет етуі мерзімі мен тарату құнын бағалау күтіліп отырған пайдалануға, жөндеу және қолдау жөніндегі бағдарламаларға, қызмет көлеміне, технологияларды жетілдіруге және қызметтің өзге де шарттарына тәуелді болады. Осы өзгерістердің нәтижесінде тозу құны өткен жылдары көрсетілген сомалардан елеулі өзгеше болуы мүмкін.

Компания пайдаланатын бағаланған пайдалы қызмет көрсету мерзімі төменде көрсетілген:

Ғимараттар мен құрылыстар	10-140
Теміржолдарының инфрақұрылымы	5-100
Машиналар мен жабдықтар	3-35
Көлік	4-40
Басқасы	2-50
Материалды емес активтер	1-10

Салық салу

Қазақстандық түрлі заңнамалық актілер мен нормалар әр уақытта түсінікті жазылмайды. Жергілікті, өңірлік және республикалық салық органдары арасындағы пікірлердің алшақтауы мүмкін. Бұл ретте салық органдары қосымша салықтарды жете есептеген жағдайда, айыппұлдар мен өсімақылардың қолданыстағы мөлшерлері елеулі мөлшерде белгіленген: айыппұлдың мөлшері жете есептелген салықтың сомасының 50%-ын және өсімақының мөлшері уақытылы төленбеген салықтың 13.75%-ын құрайды. Нәтижесінде айыппұлдар мен өсімақылар жете есептелген салықтардың сомасынан асып кетуі мүмкін.

Жоғарыда көрсетілген белгісіздікке байланысты салықтардың, айыппұл санкциялары мен өсімақылардың әлеуетті сомасы бүгінгі уақыт бойынша шығындарға жатқызылған және 2015 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша есептелген сомадан асып кетуі мүмкін. Бағалау мен нақты төленген сомалар арасындағы айырмашылықтар, егер мұндайлар туындайтын болса, келешектегі кезеңдерде Компанияның пайдасына елеулі әсер етуі мүмкін.

5. САЛЫСТЫРМАЛЫ АҚПАРАТҚА ӘСЕР ЕТЕТІН СЫНЫПТАЛУДЫҢ ӨЗГЕРУІ

Ақпаратты сапалы көрсету мен қаржылық есептіліктің түсініктілігін жоғарлату мақсатында Компания жеке қаржылық есептіліктің кейбір баптарының қайта сыныпталуын жүзеге асырды. Сәйкесінше, 2014 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша салыстырмалы мәліметтер қайта есептелді.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2015 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші
жеке қаржылық есептілігіне ескертулер (жалғасы)
(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңге)

Қаржылық жағдай жөніндегі жеке есепке әсері

	Түзетулерге дейін	Қайта жіктеу	Қайта есептелген
2014 ж. 31 желтоқсанына			
Ұзақ мерзімді активтер			
Туынды қаржы құралы	4,001,783	(4,001,783)	-
Басқа да ұзақ мерзімді қаржы активтері	-	4,001,783	4,001,783
Ұзақ мерзімді активтер жиынтығы	2,111,303,682	-	2,111,303,682
Ағымдағы активтер			
Өтелетін ҚҚС	-	56,299,716	56,299,716
Қолданылуы шектелген ақша қаражаты	259,169	(259,169)	-
Туынды қаржы құралы	676,213	(676,213)	-
Басқа да ағымдағы қаржы активтері	9,549,350	676,213	10,225,563
Басқа да ағымдағы активтер	61,339,591	(56,040,547)	5,299,044
Ағымдағы активтер жиынтығы	212,426,371	-	212,426,371
Ұзақ мерзімді міндеттемелер			
Несиелер	163,543,952	390,311,904	553,855,856
Шығарылған қарыздық бағалы қағаздар	390,311,904	(390,311,904)	-
Басқа да міндеттемелер	48,601,265	(48,601,265)	-
Акционердің пайдасына тағайындалған өзгертілмейтін міндеттеме	-	48,601,265	48,601,265
Ұзақ мерзімді міндеттемелер жиынтығы	807,578,888	-	807,578,888
Ағымдағы міндеттемелер			
Несиелер	2,769,993	2,499,329	5,269,322
Шығарылған қарыздық бағалы қағаздардың ағымдағы бөлігі	2,499,329	(2,499,329)	-
Басқа да салықтар мен бюджетке басқа да міндетті төлемдер	3,495,318	(3,495,318)	-
Төленетін басқа да салықтар	-	2,917,999	2,917,999
Акционердің пайдасына тағайындалған өзгертілмейтін міндеттеме	-	29,235,914	29,235,914
Басқа да ағымдағы міндеттемелер	91,597,143	(28,658,595)	62,938,548
Ағымдағы міндеттемелер жиынтығы	168,506,461	-	168,506,461

Сонымен қатар, жеке пайда мен залал және де басқа да жиынтық табыс жөніндегі есептің ашылып көрсетілуін Акционердің есеп саясатына сәйкестендіру үшін Компания тауарларды өндіру мен қызмет көрсету процессіне тікелей байланысты салық бойынша шығындарды (корпоративтік табыс салығынан басқа) өткізудің өзіндік құны құрамында көрсетті. Компания активтердің құнсыздануына шығындарды жалпы және әкімшілік шығындар құрамынан пайда мен залал және де басқа да жиынтық табыс жөніндегі есептің жеке бабына қайта сыныптады.

Пайда мен залал және басқа да жиынтық табыс жөніндегі жеке есепке әсері

	Түзетулерге дейін	Салықтар	Активтердің құнсыздану резерві	Қайта есептелген
2014 ж.				
Өткізудің өзіндік құны	(531,141,743)	(8,838,387)	-	(539,980,130)
Жалпы пайда	175,414,202	(8,838,387)	-	166,575,815
Жалпы және әкімшілік шығындар	(55,987,547)	8,838,387	797,308	(46,351,852)
Жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтардың құнсыздануы	(358,741)	-	358,741	-
Активтердің құнсыздануы	-	-	(1,156,049)	(1,156,049)
Жыл іші пайда	77,172,703	-	-	77,172,703

Компания активтердің құнсыздануынан шығындарды ақша қаражатының қозғалысы жөніндегі есептің ақшалай емес баптары құрамында көрсетті және елеулі емес баптарды топтады.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2015 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)
(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңге)

Ақша қаражатының қозғалысы жөніндегі жеке есепке әсері

	Түзетулерге дейін	Активтердің құнсыздану резерві	Басқаларға қайта сыныптау	Қайта есептелген
2014 ж.				
Жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтардың құнсыздануынан залал	358,741	(358,741)	-	-
Өтімсіз және ескірген босалқылар бойынша резерв	12,916	(12,916)	-	-
Күмәнді берешек бойынша резервті есептеу	2,748,456	(784,392)	-	1,964,064
Активтердің құнсыздануы	-	1,156,049	-	1,156,049
Жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтардың шығуынан залал	(507)	-	507	-
Пайдаланылмаған демалыстар бойынша резервті есептеу	594,641	-	(594,641)	-
Сату үшін қолда бар инвестицияларды сатудан табыс	(220,813)	-	220,813	-
Басқасы	(922,234)	-	373,321	(548,913)
Операциялық қызметтен түскен ақша қаражатының таза қозғалысы	122,741,243	-	-	122,741,243
Материалды емес активтерді сатып алу	(1,363,708)	-	1,363,708	-
Жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтарды сату	23,800	-	(23,800)	-
Алынған дивидендтер	1,012,463	-	(1,012,463)	-
Басқа да ұзақ мерзімді активтерді сатып алу	(424,702)	-	424,702	-
Басқасы	-	-	(752,147)	(752,147)
Инвестициялық қызметте пайдаланылған ақша қаражатының таза қозғалысы	(286,559,502)	-	-	(286,559,502)

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2015 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)
(өгер өзгесі көрсетілмесе мың теңге)

6. ЖЫЛЖЫМАЙТЫН МҮЛІК, ҮЙЛЕР МЕН ЖАБДЫҚТАР

	Теміржолдарының инфрақұрылымы	Ғимараттар мен құрылыстар	Машиналар мен жабдықтар	Көлік	Жер	Басқалар	Аяқталмаған капиталдық құрылыс	Жиынтығы
2014 ж. 1 қаңтарына баланстық құн	622,316,565	40,803,874	135,003,778	29,438,263	625,550	7,670,405	258,987,325	1,094,845,760
Сатып алу	74,662	906,863	8,267,506	2,594,682	463,603	2,263,139	251,178,927	265,749,382
Шығу	(18,782)	(544,873)	(1,750,194)	(117,221)	(40,677)	(252,406)	-	(2,724,153)
Тозу бойынша шығын	(22,536,401)	(1,521,186)	(16,089,030)	(3,101,048)	-	(1,102,894)	-	(44,350,559)
Шығу бойынша тозу	18,426	128,534	1,673,220	104,577	-	244,750	-	2,169,507
(Құнсыздану)/құнсыздануды қалпына келтіру	(11,730)	(23,324)	15,046	21,915	-	7,249	(367,897)	(358,741)
Басқа да қозғалыстар	(3,657,216)	(43,764)	(159,699)	(55,444)	-	(264,893)	(3,197,279)	(7,378,295)
Басқа да аударулар мен қайта топтаулар	57,594,825	18,515,969	5,132,637	854,078	-	612,589	(82,710,098)	-
2014 ж. 31 желтоқсанына баланстық құн	653,780,349	58,222,093	132,093,264	29,739,802	1,048,476	9,177,939	423,890,978	1,307,952,901
Бастапқы құны	777,412,858	73,834,643	203,241,285	50,059,790	1,048,476	14,164,848	429,068,091	1,548,829,991
Жинақталған тозу мен құнсыздану	(123,632,509)	(15,612,550)	(71,148,021)	(20,319,988)	-	(4,986,909)	(5,177,113)	(240,877,090)
2015 ж. 1 қаңтарына баланстық құн	653,780,349	58,222,093	132,093,264	29,739,802	1,048,476	9,177,939	423,890,978	1,307,952,901
Сатып алу	30,419	10,849	10,085	18,555	-	2,834	150,568,624	150,641,366
Шығу	(97,918)	(3,281,044)	(1,555,647)	(174,084)	(2,460)	(391,702)	(441,179)	(5,944,034)
Тозу бойынша шығын	(22,893,312)	(4,721,776)	(17,163,205)	(3,163,582)	-	(1,275,717)	-	(49,217,592)
Шығу бойынша тозу	78,377	837,128	1,001,116	166,930	-	305,273	-	2,388,824
(Құнсыздану)/құнсыздануды қалпына келтіру	511,216	(448,504)	19,321	(28,939)	-	2,606	(794,977)	(739,277)
Сату үшін арналған деп сыныпталған ұзақ мерзімді активтерге аудару	-	(5,144,293)	-	-	-	(2,948)	-	(5,147,241)
Басқа да қозғалыстар	(2,358,947)	95,739	3,521,499	163,810	-	671,734	(1,053,284)	1,040,551
Басқа да аударулар мен қайта топтаулар	297,145,825	6,418,740	27,856,326	212,875	-	44,349	(331,678,115)	-
2015 ж. 31 желтоқсанына баланстық құн	926,196,009	51,988,932	145,782,759	26,935,367	1,046,016	8,534,368	240,492,047	1,400,975,498
Бастапқы құны	1,071,258,114	71,290,524	233,162,904	50,324,738	1,046,016	14,477,693	246,464,137	1,688,024,126
Жинақталған тозу мен құнсыздану	(145,062,105)	(19,301,592)	(87,380,145)	(23,389,371)	-	(5,943,325)	(5,972,090)	(287,048,628)

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2015 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ) (егер өзгесі көрсетілмесе мың теңге)

2015 ж. Компания жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтарды 50,816 мың теңге сомасына, соңғы акционерден/Акционерден алып (2014 ж.: 860,597 мың теңгеге, соның ішінде вокзалдар ғимараттарын және жолаушылар платформаларын 396,994 мың теңгеге), капиталдағы өзгерістер жөніндегі жеке есепте жарғылық капиталға салған жарна және басқа да жарналар ретінде көрсетті (17 Ескерту).

2015 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша аяқталмаған құрылыс, негізінен, 142,091,568 мың теңге сомасына (2014 ж.: 349,160,830 мың теңге сомасына) «Жезқазған - Бейнеу» және «Арқалық - Шұбаркөл» теміржол желілерін салу жобасы бойынша шығындардан, 54,124,453 мың теңге сомасына (2014 ж.: 12,339,944 мың теңге) вокзал кешенін салу шығындары мен Астана ст. теміржол торабын дамыту бойынша шығындардан тұрады.

2015 және 2014 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компанияның жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтар несиелер бойынша кепілдікті қамтамасыз еткен жоқ.

2015 және 2014 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компанияның толық амортизацияланған жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтарының бастапқы құны, тиісінше, 188,236,357 мың теңгені және 170,341,709 мың теңгені құрады.

2015 және 2014 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар үшін алынған несиелер бойынша капиталға айналатын шығындар сомасы 2,224,695 мың теңге және 2,171,677 мың теңгені құрады. Капиталға айналдыру мөлшерлемесі 5.58%-дан 8.63%-ға дейін аралықты құрайды (2013 ж.: 5.15%-дан 8.63%-ға дейін).

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2015 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)
(өгер өзгесі көрсетілмесе мың теңге)

7. ЕНІШЛЕС ҰЙЫМДАРҒА ИНВЕСТИЦИЯЛАР

Аты	Негізгі қызметі	Орналасқан мемлекеті	2015 ж. 31 желтоқсан		2014 ж. 31 желтоқсан	
			Баланстық құны	Иелену үлесі	Баланстық құны	Иелену үлесі
«Жолаушылар тасымалы» АҚ	Жолаушыларды тасымалдау	Қазақстан	107,466,176	100%	102,327,846	100%
«Локомотив» АҚ	Локомотив тартқыш қызметтерін көрсету	Қазақстан	47,745,190	100%	47,745,190	100%
«KTZ Express» АҚ	Мультимодальды тасымалдау	Қазақстан	40,294,629	100%	27,327,337	100%
«Қазтеміртранс» АҚ	Жүк вагондарын пайдалану	Қазақстан	31,480,145	100%	31,480,145	100%
«Ақтау халықаралық теңіз сауда порты»	Жүкті тиеу мен босату жұмыстары	Қазақстан	26,233,840	100%	26,233,840	100%
«Ұлттық компаниясы» АҚ	Локомотивтерді жөндеу	Қазақстан	17,161,192	100%	17,217,893	100%
«Ремлокомотив» АҚ	Вокзалдың қызметін	Қазақстан	14,153,746	100%	14,153,746	100%
«Вокзал-сервис» АҚ	камтамасыз ету	Қазақстан				
«М. Тынышпаев атындағы Қазақ көлік және коммуникациялар академиясы» АҚ	Кадрларды оқыту, қайта оқыту және квалификациясын жоғарлату	Қазақстан	11,221,726	100%	7,496,752	65%
«Қамкор» жөндеу корпорациясы» ЖШС	Теміржол ойнамалы құрамын және магистральді теміржолды жөндеу	Қазақстан	10,297,268	100%	10,297,268	100%
«Теміржолсу» АҚ	Коммуналдық қызметтер	Қазақстан	8,173,093	100%	8,173,093	100%
«Транстелеком» АҚ	Байланыс қызметтері	Қазақстан	6,336,817	100%	6,336,817	100%
«Қазтранссервис» АҚ	Транзиттік жүк тасымалдары	Қазақстан	5,514,684	100%	1,175,759	100%
«Алматы вагон жөндеу зауыты» АҚ	Вагондарды жөндеу	Қазақстан	5,076,504	100%	5,076,504	100%
«Локомотив сервис орталығы» АҚ	Локомотивтерді жөндеу	Қазақстан	1,495,733	100%	1,444,917	100%
«Лесозащита» ЖШС	Т/ж. көлігін жағымсыз ауа-райынан қорғау	Қазақстан	703,464	100%	703,464	100%
«Әскерилендірілген теміржол күзеті» АҚ	Күзет қызметтері	Қазақстан	106,444	100%	106,444	100%
«Көлік ғылыми-зерттеу институты» ЖШС	Ғылыми-зерттеу және тәжірибелік-құрастырушылық қызмет	Қазақстан	1,641	100%	1,641	100%
«Транспорттық сервис орталығы» АҚ	Жолдарды қолдану	Қазақстан	-	-	522,254	100%
«Ақжайық батыс 2006» ЖШС	Вагондарды жуу және булау	Қазақстан	-	-	371,525	100%
			333,462,292		308,192,435	

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2015 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)
(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңге)

2014 ж. шілдеде Үкімет бекіткен жекешелендірудің кешенді жоспары шегінде Акционер жеке инвесторларға сатуға арналған еншілес, қауымдасқан және бірлескен ұйымдардың тізімін бекітті. Компанияның еншілес ұйымдары - «Қазтеміртранс» АҚ және «Транстелеком» АҚ қатысу үлестері (49%), сәйкесінше, 30,245,630 мың теңге және 6,088,315 мың теңге көлемінде сату үшін арналған ұзақ мерзімді активтер ретінде сыныпталды (16 Ескерту).

2015 ж. ішінде Компания келесі еншілес ұйымдардың жарғылық капиталын ұлғайтты және/немесе толықтырды:

- 12,526,112 мың теңге сомада ақша қаражатымен және 441,180 мың теңге көлемінде ұзақ мерзімді активтермен (2014 ж.: 24,500,000 мың теңге) «KTZ Express» АҚ-ның;
- 50,816 мың теңге сомада жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтармен (2014 ж.: 38,480 мың теңге) «Локомотив сервис орталығы» АҚ-ның;
- 4,338,925 мың теңге сомада жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтармен (2014 ж.: нөл теңге) «Қазтранссервис» АҚ-ның;

2015 ж. ішінде Компания «Қазтранссервис» АҚ-ның жарғылық капиталына жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтармен салынған жарнаның бағалау құны мен баланстық құны арасындағы айырмашылықты бөлінбеген пайда құрамында 1,370,892 мың теңге көлемінде (2014 ж.: 199,221 мың теңге) таныды (2014 ж.: «Локомотив» АҚ мен «Локомотив сервис орталығы» АҚ).

2015 ж. ішінде Компания «Жолаушылар тасымалы» АҚ еншілес ұйымына нарықтық мөлшерлемеден төмен мөлшерлемен несие берді және әділ құнына дейінгі түзетуді 1,284,582 мың теңге сомасындағы кейінге қалдырылған салықты есептемегенде 6,422,912 мың теңге көлемінде таныды (2014ж.: әділ құнына дейінгі түзетуді 2,425,109 мың теңге сомасындағы кейінге қалдырылған салықты есептемегенде 12,125,545 мың теңге көлемінде таныды) (9 Ескерту).

2015 ж. 11 қарашада Компания Акционерден «М.Тынышпаев атындағы Қазақ көлік және коммуникациялар академиясы» АҚ-ның 35% акциясын жарғылық капиталға жарна ретінде алды да, өзінің еншілес ұйымдағы үлесін 100%-ға дейін ұлғайтты (17 Ескерту).

2015 ж. 31 желтоқсандағы жағдайы бойынша Компанияның «Ақжайық–батыс 2006» ЖШС еншілес ұйымы таратылды.

2015 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компания инвестицияларының құнсыздану индикаторлары болмағандықтан инвестициялардың құнын төмендеткен жоқ.

8. ҚАУЫМДАСҚАН ЖӘНЕ БІРЛЕСКЕН ҰЙЫМДАРҒА ИНВЕСТИЦИЯЛАР

Қауымдасқан және бірлескен ұйымдардың атауы	Негізгі қызметі	2015 ж. 31 желтоқсан		2014 ж. 31 желтоқсан	
		Құны	Иелік үлесі, %	Құны	Иелік үлесі, %
«Локомотив құрастыру зауыты» АҚ	Локомотивтерді жинау	6,866,497	50.00%	6,866,497	50.00%
«Досжан теміржолы» АҚ	Шар-Өскемен ст. жаңа теміржол желісін құрастыру мен пайдалану	5,458,000	46.02%	5,458,000	46.02%
Logistic System Management B.V.	Көлік-экспедициялық қызметтер, жылжымалы құрамды оперирлеу терминалдық қызмет көрсету	3,667,887	50.00%	3,667,887	50.00%
Инвестициялардың құнсыздану резерві		15,992,384		15,992,384	
		(5,458,000)		(5,458,000)	
		10,534,384		10,534,384	

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2015 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)
(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңге)

9. БЕРІЛГЕН НЕСИЕЛЕР

	2015 ж. 31 желтоқсан	2014 ж. 31 желтоқсан
Қысқа мерзімді несиелер:		
«ҚазАвтоЖол» ҰҚ» АҚ	233,214	-
«Магистраль қызметі» ЖШС («Лесозащита» ЖШС)	124,642	120,027
«Ремлокомотив» АҚ	-	5,390,610
«Локомотив» АҚ	-	2,202,428
Басқасы	2,197	501,302
Ұзақ мерзімді несиелер:		
«Қазтеміртранс» АҚ	441,036,985	234,998,358
«KTZ Express» АҚ	99,561,303	53,413,722
«Локомотив» АҚ	86,599,270	46,189,864
«Жолаушылар тасымалы» АҚ	35,525,692	31,208,237
	<u>663,083,303</u>	<u>374,024,548</u>
Несиенің ағымдағы бөлігі	8,317,130	10,530,981
Ұзақ мерзімді бөлігі	<u>654,766,173</u>	<u>363,493,567</u>
	<u>663,083,303</u>	<u>374,024,548</u>

«Жолаушылар тасымалы» АҚ-ға берілген несиелер

2015 ж. шілдеде Компания 8,862,000 мың теңге сомадағы жалғыз Акционерден алынған мақсатты несиелерді «Жолаушылар тасымалы» АҚ еншілес ұйымына теміржол жолаушылар вагонның жылжымалы құрамын жаңарту үшін берді. Негізгі қарыздың төлемі бойынша жеңілдік мерзімі он жыл қарастырылған, одан кейін төлем 2045 ж. толық төленгенге дейін тең жылдық төлемдермен жүргізіледі. «Жолаушылар тасымалы» АҚ-ның мезгілінен бұрын Компанияның келісімімен сыйақысыз немесе айыппұлсыз несиені толықтай немесе сомасының бөлігін өтеу құқығы бар. Несие қамтамыздандырылмаған. Несие бойынша сыйақы жылдық төлемдермен 0.08% пайыз мөлшерлемесімен өтеледі. Несиелер нарықтық пайыз мөлшерлемесінен төмен мөлшерлеменен берілгендіктен, Компания осы несиенің әділ құнын 7.38% пайыз мөлшерлемесі негізінде есептеп, 1,284,582 мың теңге сомасындағы кейінге қалдырылған салықты есептемегенде (2014 ж.: 2,425,109 мың теңге) 6,422,912 мың теңге көлемінде әділ құнына дейінгі түзетуді еншілес ұйымдарға инвестициялар құрамында таныды (2014 ж.: 12,125,545 мың теңге).

Қаржылық көмек

2015 ж. ішінде Компания сенімгерлік басқарудағы «ҚазАвтоЖол» ҰҚ» АҚ-ға пайызсыз қайтарылатын қаржылық көмекті берді. Қаржылық көмекті Елбасының бұйрығын (автомобиль жолдарының құрылысы бойынша жобалар) орындау мақсатымен 1 жылдық мерзімге 2016 ж. маусымына дейін 248,765 мың теңге көлемінде кепілдіксіз берді.

Қаржылық көмектің әділ құнын есептеу мақсатында Компания ұқсас шарттармен нарықтық мөлшерлемені қолданып, 13.7% тиімді пайыздық мөлшерлемені қолданды.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2015 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)
(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңге)

10. БАСҚА ДА ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІ

	2015 ж. 31 желтоқсан	2014 ж. 31 желтоқсан
Несие ұйымдарындағы қаражат (қысқа мерзімді қаржы инвестициялары)	7,934,806	9,549,350
Туынды қаржы құралы	-	4,677,996
	<u>7,934,806</u>	<u>14,227,346</u>
Басқа да қаржы активтерінің ағымдағы бөлігі	7,934,806	10,225,563
Басқа да қаржы активтерінің ұзақ мерзімді бөлігі	-	4,001,783
	<u>7,934,806</u>	<u>14,227,346</u>

2015 және 2014 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша басқа да қаржы активтері АҚШ долларында көрсетілген және В+(В1)-ден В-(В3)-ке дейінгі рейтингтерден тұратын несиелік ұйымдарда көрсетілген қаражаттан тұрады. 2015 және 2014 жж 31 желтоқсандағы жағдай бойынша орташа безбенделген пайыз мөлшерлемесі 5.37% және 4.5%-ды құрады.

11. БАСҚА ДА ҰЗАҚ МЕРЗІМДІ АКТИВТЕР

	2015 ж. 31 желтоқсан	2014 ж. 31 желтоқсан
Жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтар үшін төленген аванстар	26,123,002	46,695,936
Мемлекетке өткізетін активтер	12,977,064	12,905,735
Қайтаруға жататын ҚҚС	8,070,058	8,070,058
Қызметкерлерге тұрғын үй қарызы	5,394,719	-
Болашақ кезең шығындары	2,235,050	-
Тұрғын үй қоры	1,009,877	15,826,741
Басқалары	<u>873,728</u>	<u>2,201,475</u>
	56,683,498	85,699,945
Шегеру: қайтарылмаған ҚҚС бойынша резерв	(8,070,058)	(8,070,058)
Шегеру: жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтар үшін жеткізушіге төленген аванс бойынша резерв	<u>(2,180,210)</u>	<u>(1,741,746)</u>
	<u>46,433,230</u>	<u>75,888,141</u>

2015 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтар үшін төленген аванстар негізінен «Жезқазған - Бейнеу» және «Арқалық -Шұбаркөл» теміржол желілерін салуға 14,686,212 мың теңге көлемінде берілген аванстардан (2014 ж. 31 желтоқсан: 39,266,677 мың теңге) және Астана қ. вокзал кешенін салуға нөл теңге көлемінде (2014 ж. 31 желтоқсан: 3,716,582 мың теңге) аванстардан тұрады.

2015 және 2014 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ұзақ мерзімді қайтарылатын ҚҚС тауарларды, қызметтерді және жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтарды сатып алу және де бір жылдан жоғары мерзім ішінде қайтарылатын нәтижесінде туындаған сомаларды көрсетеді.

2011 ж. соңғы Акционер Компания теміржол желісі құрылысының жобалары бойынша салынған кейбір активтерді сату керек деген шешім қабылдады, оның бағасы әлі де келісілуі керек. Мына жеке қаржылық есептілігінде осындай активтер басқа да ұзақ мерзімді активтердің құрамында ұсынылған болатын. 2015 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Мемлекетке өткізілетін активтердің баланстық құны 12,977,064 мың теңгені құрады (2014.:12,905,735 мың теңге).

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2015 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)
(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңге)

12. САУДА ДЕБИТОРЛЫҚ БЕРЕШЕК

	2015 ж. 31 желтоқсан	2014 ж. 31 желтоқсан
Байланысты тараптардың сауда дебиторлық берешегі	34,466,214	26,066,681
Үшінші тараптардың сауда дебиторлық берешегі	9,120,795	5,883,035
	43,587,009	31,949,716
Шегеру: күмәнді сауда берешегі бойынша резерв	(13,993,265)	(8,929,004)
	29,593,744	23,020,712

2015 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша жеті үшінші тарапты дебиторларға Компанияның сауда дебиторлық берешегінің 53%-ы жатты (2014 ж. 31 желтоқсан: жеті дебиторға - 91%).

31 желтоқсанда аяқталған жылдар ішіндегі күмәнді сауда берешегі бойынша резервтегі өзгеріс мына түрде көрсетілген:

	2015 ж.	2014 ж.
Жылдың басына күмәнді сауда берешек бойынша резерв	(8,929,004)	(8,005,581)
Жыл ішінде есептелгені	(5,153,593)	(1,088,077)
Бұрын құрылған резервті пайдаланғаннан жыл ішінде есептен шығарылғаны	89,332	164,654
Жыл соңына күмәнді сауда берешек бойынша резерв	(13,993,265)	(8,929,004)

2015 және 2014 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша күмәнді сауда берешек бойынша резерв құрамына Компанияның еншілес ұйымы «Теміржолсу» АҚ-ның резерві 5,341,940 мың теңге көлемінде кірді.

31 желтоқсандағы жағдай бойынша сауда дебиторлық берешек күмәнді сауда берешек бойынша резервті қоспағанда келесі валютада берілген:

	2015 ж. 31 желтоқсан	2014 ж. 31 желтоқсан
Теңге	29,577,251	22,976,175
Швейцар франкі	16,493	44,535
Ресей рублі	-	2
	29,593,744	23,020,712

13. АҚША ҚАРАЖАТЫ МЕН ОНЫҢ БАЛАМАЛАРЫ

	2015 ж. 31 желтоқсан	2014 ж. 31 желтоқсан
Банктің ағымдық шотындағы ақша, теңгеде	12,645,036	12,605,129
Қысқа мерзімді банктік салымдар, теңгеде	5,651,300	9,256,000
Банктің ағымдық шотындағы ақша, АҚШ долларында	85,503	1,758
Банктің ағымдық шотындағы ақша, басқа валюталарда	391,597	1,009,981
Кассадағы қолма-қол ақша	7,136	15,804
	18,780,572	22,888,672

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2015 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ) (егер өзгесі көрсетілмесе мың теңге)

2015 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ағымдағы шоттардағы ақша қаражатының орташа безбенделген пайыз мөлшерлемесі теңгеде 11.51%-ды құрады (2014 ж.: 6.32% теңгеде).

Теңгеде және валютада салынатын қысқа мерзімді депозиттер Компанияның ақша қаражатына деген қажеттілігіне байланысты түрлі мерзімге, үш айға дейін салынады. 2015 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қысқа мерзімді банктік салымдар бойынша орташа безбенделген пайыз мөлшерлемесі теңгеде 40%-ды құрады (2014 ж.: теңгеде 13%-ды құрады).

14. БАСҚА ДА АҒЫМДАҒЫ АКТИВТЕР

	2015 ж. 31 желтоқсан	2014 ж. 31 желтоқсан
Қысқа мерзімді берілген аванстар	16,661,350	567,437
Басқа да салықтар бойынша алдын-ала төлем	7,666,637	2,844,377
Талаптар, өсімпұлдар және айыппұлдар	5,239,079	3,901,145
Болашақ кезеңнің шығындары	2,944,975	609,727
Жұмысшылардың берешегі	932,877	305,126
Басқалары	2,038,349	658,625
	35,483,267	8,886,437
Шегеру: күмәнді берешектер бойынша резерв	(5,317,208)	(3,587,393)
	30,166,059	5,299,044

15. БОСАЛҚЫЛАР

	2015 ж. 31 желтоқсан	2014 ж. 31 желтоқсан
Шикізат пен материалдар	6,301,728	5,206,499
Жолдың үстінгі құрылысы материалдары	2,943,984	4,372,555
Қосалқы бөлшектер	1,503,720	1,458,276
Отын	905,988	752,259
Құрылыс материалдары	599,774	1,133,244
Басқасы	397,285	635,702
	12,652,479	13,558,535
Шегеру: өтімсіз және ескірген босалқылар бойынша резерв	(67,577)	(99,293)
	12,584,902	13,459,242

16. САТУҮҮШІН АРНАЛҒАН ДЕП СЫНЫПТАЛҒАН ҰЗАҚ МЕРЗІМДІ АКТИВТЕР

	2015 ж. 31 желтоқсан	2015 ж. 31 желтоқсан
Еншілес ұйымдарға инвестициялар, с.і.	36,333,945	36,333,945
«Қазтеміртранс» АҚ-ның 49 % акциялары	30,245,630	30,245,630
«Транстелеком» АҚ-ның 49 % акциялары	6,088,315	6,088,315
«Зұбаржат орамы» әкімшілік ғимараты	5,111,325	-
Сату үшін арналған тұрғын үй қоры	-	4,197,997
Басқасы	-	332,311
	41,445,270	40,864,253

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

**2015 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)**
(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңге)

2014 ж. шілдеде Үкімет бекіткен жекешелендірудің 2014-2016 жж. арналған кешенді жоспары шегінде Акционер жеке инвесторларға сатуға арналған еншілес, қауымдасқан және бірлескен ұйымдардың тізімін бекітті.

Жекешелендірудің 2016-2020 жж. арналған кешенді жоспары Қазақстан Республикасының Үкіметімен 2015 ж. желтоқсанында бекітілді. 2015 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компания басшылығымен жеке инвесторларға сатуға арналған еншілес, қауымдасқан және бірлескен ұйымдардың жаңартылған тізімі бекітілген жоқ (32 Ескерту).

2015 және 2014 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша сыныпталу шарттарына сай келетін еншілес ұйымдарға инвестициялар сату үшін арналған ұзақ мерзімді активтер ретінде сыныпталды.

2015 ж. 12 мамырда Компания үшінші жақпен «Транстелеком» АҚ-ның 49% акциясын сату бойынша 9,000,000 мың теңге көлемінде келісімшартқа отырды. Келісімшартқа сәйкес меншік құқығы қабылдау актісіне қол қойылғаннан кейін беріледі. 2015 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша мәміле аяқталмаған.

2015 ж. желтоқсанда Компания үшінші жақпен «Зүбаржат орамы» әкімшілік ғимаратын сату бойынша ҚҚС-ты қоса есептегенде 16,170,193 мың теңге сомасына келісімшартқа отырды. Компания әкімшілік ғимаратты сату үшін арналған ұзақ мерзімді актив ретінде сыныптады және 5,111,325 мың теңге сомасында есептілікте көрсетті.

17. КАПИТАЛ

	Шығаруға рұқсат етілген шығарылған акциялардың саны	Шығарылған және төленген акциялардың саны	Жарғылық капитал, мың теңге
2014 ж. 1 қаңтардағы жағдай бойынша	502,040,458	491,297,819	683,932,991
Шығарылған және орналастырылған жаңа акциялар	-	330,200	109,396,994
2014 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша	502,040,458	491,628,019	793,329,985
2015 ж. 1 қаңтардағы жағдай бойынша	502,040,458	491,628,019	793,329,985
Шығарылған және орналастырылған жаңа акциялар	-	3,070,025	72,063,911
2015 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша	502,040,458	494,698,044	865,393,896

Компанияның жарғылық капиталы ақшалай қаражатқа, акция үлесі немесе жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтар объектілеріне айырбастап, акцияларды шығару арқылы қалыптастырылған. Акционер дивидендтер алуға құқылы, Компанияны таратқан кезде Компания мүлігінің бір бөлігіне құқылы және Компанияның акцияларына айырбасталған Компанияның акцияларын немесе басқа да бағалы қағаздарын сатып алу артықшылығына құқылы.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2015 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)
(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңге)

Жарналар

Акцияларды шығару

2015 ж. ішінде жарғылық капиталға жарналар келесі түрде көрсетілген:

- (a) төлем ретінде 36,190,700 мың теңге көлеміндегі ақша қаражаты алынған 361,907 акцияны шығару. Осы жарналар «Жезқазған-Бейнеу» және «Арқалық-Шұбаркөл» теміржол желілерін салу үшін алынған;
- (b) төлем ретінде 6,700,000 мың теңге көлеміндегі ақша қаражаты алынған 67,000 акцияны шығару. Осы жарналар «Боржақты-Ерсай теміржол желілерін салуды аяқтау» жобасына алынған;
- (c) төлем ретінде 4,800,000 мың теңге көлеміндегі ақша қаражаты алынған 48,000 акцияны шығару. Осы жарналар «Құрық портында паром өткелін салу» жобасына алынған;
- (d) төлем ретінде 8,300,000 мың теңге көлеміндегі ақша қаражаты алынған 83,000 акцияны шығару. Осы жарналар «Шу-Алматы 1 учаскісінде екінші теміржол қатынас жолын салу» жобасына алынған;
- (e) төлем ретінде 12,348,237 мың теңге көлеміндегі ақша қаражаты алынған 2,472,492 акцияны шығару. Осы жарналар «Шу-Алматы 1 учаскісінде екінші теміржол қатынас жолын салу» және «Қорғас-Шығыс қақпасы» арнайы экономикалық кешенін салу мен кешенді дамыту» жобасына алынған;
- (f) төлем ретінде 3,724,974 мың теңге көлемінде «М.Тынышпаев атындағы Қазақ көлік және коммуникациялар академиясы» АҚ-ның 35% акциясы алынған 37,626 акцияны шығару (7 Ескерту).

2014 ж. ішінде жарғылық капиталға жарналар келесі түрде көрсетілген:

- (a) 2013 ж. төлем ретінде 30,000,000 мың теңге көлемінде ақша қаражаты алынған заңи тіркелген 30,000 акцияны қосымша төленген капиталдан жарғылық капиталға аудару;
- (b) төлем ретінде 2014 ж. 79,000,000 мың теңге көлеміндегі ақша қаражаты алынған 299,500 акцияны шығару. Осы жарналар «Жезқазған-Бейнеу» және «Арқалық-Шұбаркөл» теміржол желілерін салу үшін алынған; және
- (c) төлем ретінде 396,994 мың теңгеге бағаланған жолаушылар платформалары мен вокзалдар алынған 700 акцияны шығару (6 Ескерту).

Басқа да жарналар

	2015 ж.	2014 ж.
Компания алған жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтар	50,816	463,603
Нарықтық мөлшерлемеден төмен мөлшерлемемен алынған несиелерді әділ құнына дейін түзету	5,138,330	9,701,499
	5,189,146	10,165,102

2015 ж. ішінде Компания орнына акциялар шығарылмаған 50,816 мың теңге сомасына (2014 ж.: 463,603 мың теңге) бағаланған жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтарды алды.

2014 ж. ішінде 1,284,582 мың теңге сомасында (2014 ж.: 2,425,374 мың теңге) кейінге қалдырылған салық әсерін шегергеннен кейінгі несиелердің әділ құнына дейінгі түзетүлер 6,422,912 мың теңге сомасында (2014 ж.: 12,126,873 мың теңге) есепке алынды (18 Ескерту).

Осы жарналар тікелей Компанияның бөлінбеген пайда құрамында көрсетілді.

Шетел валютасын қайта есептеуден резерв

Шетел валютасын қайта есептеуден резерв Компанияның шетел, функционалдық валютасы теңге болып табылмайтын құрылымдық бөлімшелерінің қаржылық есептілігін қайта есептеуден туындайтын бағам айырмашылығын есепке алу үшін қолданылады.

Хеджирлеу есебі

Хеджирлеу резерві құрамына шетел валютасындағы табысқа әсер ететін, кез келген пайда мен залалдарды әділ құны бойынша есептеу үшін ақша ағындарын хеджирлеу кіреді.

2015 ж. 7 тамызда Компания швейцар франкінде белгіленген қызмет көрсетуден түскен табыстың теңгеге қатысты өзгеру тәуекелін төмендету мақсатында ақша ағындарын хеджирлеуді жүргізді. 2014 ж. 20 маусымда Швейцар қор биржасында шығарылған және 2019 және 2022 жж. 20 маусымында төленуге жататын негізгі қарыз көлеміндегі Еурооблигациялар хеджирлеу құралы болып табылады. Бұл құрал бөлек көрсетіле алады және шынайы бағалана алады. Осы хеджирлеуде хеджирлеу объектісі болып жоғары ықтималды швейцар франкіндегі транзиттік тасымалдаулардан табыс болып табылады, атап айтқанда 2019 және 2022 ж. 1 қаңтарынан 20 маусымына дейін алынған табыстар.

Жоғары ықтималды мәмілені растау үшін Компания швейцар франкіндегі транзиттік тасымалдаулардан табыстардың тарихын, жеткілікті инфрақұрылымды және де транзиттік тасымалдауларды жүргізу үшін жағымды географиялық орынды қолданды. Компания магистралды теміржол желісіне монополист және жүк тасымалында доминант болып табылады.

Хеджирлеудің тиімділігі әрбір есепті кезеңге перспективті және ретроспективті тесттер (өзара есепке алу әдісі) көмегімен бағаланады, және де хеджирлеу қарым-қатынасын таныған кезде перспективті тест көмегімен, ал мәмілені жабу күніне ретроспективті тест көмегімен бағаланады.

Перспективті тиімділіктің тесті хеджирлеу құралының әділ құнын хеджирлеу бабының ақша ағындарының әділ құнымен салыстыру арқылы жүргізіледі.

Ретроспективті тиімділіктің тесті хеджирлеу құралының өзгерісін хеджирлеу бабының ақша ағындарының әділ құнын салыстыру арқылы жүргізіледі. Әділ құн тест жүргізілген күнге валюта бағамын, кумулятивті негізде хеджирлеудің басталу кезеңінен мәміленің жабылу кезеңіне дейін қолданып жүргізіледі.

2015 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 43,491,357 мың теңге көлемінде тиімді бөлігі хеджирлеу резервіне және басқа да жиынтық табысқа жатқызылды.

Дивидендтер және бөлу

Дивидендтер

2015 ж. ішінде Компания 2014 ж. нәтижелері бойынша 4,559,619 мың теңге сомасына дивидендтер жариялады (2014 ж.: 2013 ж. нәтижелері бойынша 16,165,051 мың теңге).

2015 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Акционерге дивидендтер бойынша берешек 16,424,670 мың теңгені құрады. Осы сома 2016 ж. өтеледі. (2014 ж. 31 желтоқсан: Акционерге төленетін дивидендтер 12,165,051 мың теңгені құрады) (22 және 30 Ескерту).

Басқа да бөлулер

2015 ж. ішінде металық құнының өсуіне байланысты Компания Астана қаласында балабақша салу бойынша қосымша өзгертілмейтін міндеттемені қабылдады және де нәтижесінде Акционерге бөлуді сәйкес қосымша келісімшарт сомасында 952,660 мың теңгеге қабылдады.

2014 ж. Компания үкімет алдында қосымша жабдықтауды ескере отырып, көп функционалды мұзды сарайын салу бойынша қосымша өзгертілмейтін міндеттемені қабылдады, нәтижесінде сәйкес келісімшарттың сомасына сәйкес келетін 23,595,513 мың теңге сомасында Акционерге қосымша бөлуді таныды.

2014 ж. ішінде Компания Астана қаласында балабақша салу бойынша 750,000 мың теңге сомасында және Маңғыстау облысының әкімдігіне әлеуметтік объектілерді тегін беру бойынша 313,694 мың теңге сомасында өзгертілмейтін міндеттемені қабылдады (30 Ескерту).

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2015 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)
(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңге)

18. НЕСИЕЛЕР

	2015 ж. 31 желтоқсан		2014 ж. 31 желтоқсан	
	Сомасы	Орташа безбенделген пайыздық мөлшерлеме (%)	Сомасы	Орташа безбенделген пайыздық мөлшерлеме (%)
<i>Пайыздық мөлшерлемесі тұрақты несиелер</i>				
Алынған несиелер	229,910,394	6.41	166,313,945	6.05
Шығарылған қарыздық бағалы қағаздар	732,825,532	6.25	392,811,233	6.20
<i>Пайыздық мөлшерлемесі құбылмалы несиелер</i>				
Алынған несиелер	2,467,406	9.59	-	-
	<u>965,203,332</u>		<u>559,125,178</u>	
Несиелердің ағымдағы бөлігі	121,746,987		5,269,322	
Несиелердің ұзақ мерзімді бөлігі	<u>843,456,345</u>		<u>553,855,856</u>	
	<u>965,203,332</u>		<u>559,125,178</u>	

Қарыздық бағалы қағаздарда қоспағанда несиелер былайша өтеуге жатады:

	2015 ж. 31 желтоқсан	2014 ж. 31 желтоқсан
1 жыл ішінде	117,090,672	2,769,993
1 жылдан 2 жылға дейін	1,388,071	57,625,638
2 жылдан 3 жылға дейін	1,948,090	440,501
3 жылдан 4 жылға дейін	2,255,489	1,012,042
4 жылдан 5 жылға дейін	2,142,119	1,333,633
5 жылдан астам	<u>107,553,359</u>	<u>103,132,138</u>
	<u>232,377,800</u>	<u>166,313,945</u>

31 желтоқсандағы жағдай бойынша несиелер мына валюталарда көрсетілген болатын:

	2015 ж. 31 желтоқсан	2014 ж. 31 желтоқсан
АҚШ доллары	750,988,567	401,736,071
Теңге	109,246,508	100,416,176
Швейцар франкі	99,482,183	53,413,722
Басқа валютада	<u>5,486,074</u>	<u>3,559,209</u>
	<u>965,203,332</u>	<u>559,125,178</u>

«ЕКДБ»

2015 ж. 24 шілдеде Компания Еуропалық қайта құру және даму банкімен («ЕКДБ») Несиелік келісімге отырды. Келісімге сәйкес Компания 300 млн. АҚШ долларына дейінгі көлемде қаражатты Компанияның еншілес ұйымы Temір Zholy Finance B.V.-ден 2016 ж. мамырда өтелетін Еурооблигацияларды шығару шегінде алынған топішілік несиені қайта қаржыландыруға игере алады. 2015 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаражат игерілмеген.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2015 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ) (егер өзгесі көрсетілмесе мың теңге)

2013 ж. 19 желтоқсанда ЕКДБ-мен «Стационарлық құрылғыларда жылулық сорап, күн коллекторлары, тиімді жарықтандыру және газдық жылыту қазандары сияқты энерготімділік компоненттерін орналастыру үшін оларды сатып алу мен орналастыру» жобасы үшін жалпы сомасы 40,000,000 АҚШ долларында несиелік келісімшарт шегінде, Компания 2015 ж. 7,250,000 АҚШ доллары (1,746,882 мың теңге) көлемінде несиені игерді.

Акционер

2015 ж. 22 шілдеде Компания Акционермен 8,862,000 мың теңге сомасына несиелік келісімшарт жасасты. Осы несие «Жолаушылар тасымалы» АҚ-ы еншілес ұйымының жолаушылар вагондары паркінің қозғалмалы құрамын жандандыруға берілген. Несиелер қамтамасыздандырылмаған. Несиелер бойынша пайыздар 2016 ж. 5 мамырдан бастап жартыжылдық төлемдермен, сәйкесінше, жылдық 0.08% сыйақы мөлшерлемесімен өтеледі. Негізгі қарызды өтеу бойынша он жылдық жеңілдік кезеңі қарастырылған, содан кейін төлем тең жылдық төлемдермен толық өтелуге дейін 2045 ж. дейін өтеледі. Компания Акционердің келісімімен несиенің белгілі бір бөлігін немесе толық сыйақысыз немесе айыппұлсыз өтей алады.

Несие нарықтық мөлшерлемеден төмен мөлшерлемен берілген. Алынған несиелердің әділ құны 7.38% пайыздық мөлшерлеме негізінде есептелген. 2015 ж. ішінде Компания несиені әділ құнына дейін түзетуді кейінге қалдырылған салықты 1,284,582 мың теңге сомасында шегергеннен кейін 6,422,912 мың теңге көлемінде бөлінбеген пайда құрамында таныды.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ-мен жасасқан кредиттік келісім шегінде 2015 ж. Компания қысқа мерзімді несиелерді 33,000,000 мың теңге көлемінде айналым қаражатын толықтыру мақсатында 12% жылдық пайыздық мөлшерлемен он екі айлық мерзімге кепілдендіріусіз тартты. Компания 30,000,000 мың теңге көлемінде несиені алдын ала өтеді.

Шығарылған қарыздық бағалы қағаздар

31 желтоқсандағы жағдай бойынша шығарылған қарыздық бағалы қағаздар мынаны қамтыды:

	Өтеу күні	Биржалар	2015 ж. 31 желтоқсан	2014 ж. 31 желтоқсан
Бағасы бойынша орналастырылған еурооблигациялар				
6.95%-дық Еурооблигациялар (105.521%)	2042 ж. 10 шілде	LSE/KASE	391,928,889	210,065,888
6.375%-дық Еурооблигациялар (100%)	2020 ж. 6 қазан	LSE	241,414,460	129,331,623
3.638%-дық Еурооблигациялар (100%)	2022 ж. 20 маусым	SIX Swiss Exchange	64,696,345	34,737,623
2.59%-дық Еурооблигациялар (100%)	2019 ж. 20 маусым	SIX Swiss Exchange	34,785,838	18,676,099
Шығарылған қарыздық бағалы қағаздардың жиынтығы			<u>732,825,532</u>	<u>392,811,233</u>
Шығарылған қарыздық бағалы қағаздардың ағымдағы бөлігі			4,656,315	2,499,329
Шығарылған қарыздық бағалы қағаздардың ұзақ мерзімді бөлігі			<u>728,169,217</u>	<u>390,311,904</u>
			<u>732,825,532</u>	<u>392,811,233</u>

Несиелердің әділ құны 31 Ескертуде көрсетілген.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2015 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)
(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңге)

Кредиттік келісімдер мен олардың бұзылуы

Еурооблигациялармен байланысты талаптар бизнесті өзгертумен және мүлікті иеліктен алумен; басқа да заңды тұлғалармен қосылу және қауымдасумен байланысты шектеулерден тұрады. Еурооблигацияларды шығару шарттарында белгіленген дефолт оқиғасы болған жағдайда инвесторлар Еурооблигациялар бойынша берешекті өтеуді талап етуге құқылы.

Кредиторлар алдында міндеттемелердің орындалмауын болдырмау үшін 2015 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компания қаржылық коэффициенттердің (ковенанттар) өзгеруінің ең төменгі шегін келістірді. Солай, 2015 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ЕҚДБ, HSBC Франция және «Қазақстан даму банкі» АҚ-мен жасасқан кредиттік келісімдер шегіндегі қаржылық коэффициенттерді қолданбау туралы мақұлдама хат келді.

19. ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРГЕ СЫЙАҚЫ БОЙЫНША МІНДЕТТЕМЕЛЕР

Еңбек қызметі аяқталуына байланысты төленетін сыйақылар жоспары мен қызметкерлерге басқа да ұзақ мерзімді сыйақылар

Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес зейнетақылық аударымдар қызметкерлердің міндеттемелері болып табылады және Компанияның Ұжымдық шартта (төменде көрсетілген) көзделгеннен басқа, қызметкерлерге олар зейнеткерлікке шыққаннан кейін төлемдер бойынша не ағымдық, не келешектік міндеттемелері жоқ.

Еңбек қызметі аяқталғаннан кейін қызметкерлерге төленетін сыйақы мен қызметкерлерге басқа да ұзақ мерзімді сыйақылар Компания мен оның еңбек ұжымы арасында жасалған 2015-2017 жж. арналған Ұжымдық шартқа сәйкес төленеді. Осы шартқа сәйкес Компания келесідей негізгі төлемдер мен жеңілдіктерді қорланбайтын жоспар шегінде жүзеге асырады:

- зейнетке шығу кезіндегі бір жолғы жәрдем;
- зейнеткерлерге жыл сайынғы материалдық көмек;
- тегін теміржол билеттерін беру;
- зейнеткерлердің ритуалдық қызметтерін төлеуге материалдық көмек;
- қызметкерлер мен зейнеткерлердің юбилейлері;
- тістерді протездеуге материалдық көмек;
- басқа да жеңілдіктер.

Төменде 31 желтоқсанда аяқталған жылдарға міндеттемелер мәндерінің ағымдағы қозғалысы келесі түрде көрсетілген:

	2015 ж.	2014 ж.
Жылдың басындағы жалпы міндеттеме сомасы	14,000,355	12,361,880
Қызметтердің ағымдық құны	523,471	404,372
Өткен қызметтердің құны	366,956	827,818
Сыйақының құны	962,609	778,802
Актуарлық қайта бағалау, басқа да жиынтық табыста танылған	(253,309)	766,602
Жыл ішінде жасалған төлемдер	(1,475,614)	(868,993)
Жыл іші пайда мен залалда танылған актуарлық залал/(пайда)	487,846	(270,126)
Жыл соңындағы міндеттемелердің жалпы сомасы	14,612,314	14,000,355
Соның ішінде, төлем мерзімі жыл ішіндегі міндеттемелер	1,234,814	1,230,214
Төлем мерзімі бір жылдан кейінгі міндеттемелер	13,377,500	12,770,141
	14,612,314	14,000,355

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2015 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ) (егер өзгесі көрсетілмесе мың теңге)

Төлемдердің мөлшері белгіленген зейнетақы жоспары мен қызметкерлерге басқа да ұзақ мерзімді сыйақылар бойынша пайда мен залалда 2015 мен 2014 жж. ішінде танылған міндеттемелердің сомасы келесі түрде көрсетілген:

	2015 ж.	2014 ж.
Сатудың өзіндік құны (24 Ескерту)	1,996,538	1,508,286
Жалпы және әкімшілік шығындар (25 Ескерту)	344,344	232,580
Жыл іші пайда мен залалда танылғанның жиынтығы	2,340,882	1,740,866

Компания міндеттемелерін есептеу Компанияның қызметкерлерінің және зейнеткерлерінің саны, жасы, жынысы мен өтіл жылдары мен қызметкерлер санының өзгеруі бойынша нақты деректер, сонымен бірге өлім деңгейі бойынша жарияланып отыратын статистика деректерінің негізінде дайындалған.

Қаржылық жағдай туралы жеке есепті жасау күніндегі өзге негізгі жорамалдар төменде келтірілген:

	2015 ж.	2014 ж.
Дисконт мөлшерлемесі	7.29%	6.70%
Болашақта материалдық көмектің күтілетін жылдық өсуі	5.90% (орташа)	4.50%
Болашақта ең төмен еңбекақының күтілетін жылдық өсуі	7.20% (орташа)	4.50%
Болашақта теміржол билеттері құнының күтілетін жылдық өсуі	10.20% (орташа)	7.50%

Актuariй жүргізген сезімталдық талдауына сай қызметкерлерге сыйақылар бойынша міндеттемелердің максималды жоғарлауы 10.8%-ды құрайды. Бұл жағдай инфляция деңгейі 1%-ға жоғарласа орын алады.

20. КОРПОРАТИВТІК ТАБЫС САЛЫҒЫ БОЙЫНША ШЫҒЫНДАР

	2015 ж.	2014 ж.
Ағымдық табыс салығы бойынша шығындар	1,087,154	4,782,130
Өткен кезеңнің табыс салығы бойынша түзетулер	6,330,450	22,645,356
	7,417,604	27,427,486

Төменде 31 желтоқсанда аяқталған жылдардағы табыс салығы бойынша шығындар мен ресми бекітілген мөлшерлеме бойынша салық салынғанға дейінгі бухгалтерлік пайдадан есептелінген табыс салығы бойынша шығындарды салыстыру көрсетілген:

	2015 ж.	2014 ж.
Салық салуға дейінгі (залал)/пайда	(21,995,526)	104,600,189
Ресми салық мөлшерлемесі	20%	20%
Ресми салық мөлшерлемесі бойынша теориялық (үнемдеу)/шығындар	(4,399,105)	20,920,038
Салық салу мақсаты үшін есептеуге жатпайтын/(салық салынбайтын) шығындардың/(табыстардың) салық тиімділігі:		
Өткен жылдардағы табыс салығын түзету	1,087,154	4,782,130
Есептеуге алынбаған шығындар	10,729,555	1,725,318
Жеке қаржылық есептілікте көрсетілген табыс салығы бойынша шығындар	7,417,604	27,427,486

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2015 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)
(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңге)

Сәйкес қаржылық есептілікті дайындаудың есептік күніне күші бар салықтың ресми бекітілген мөлшерлемелерін қолдану арқылы есептелген кейінге қалдырылған салық сомасы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша мыналарды қамтыды:

	2015 ж. 31 желтоқсан	2014 ж. 31 желтоқсан
Кейінге қалдырылған салық активтері:		
Көшірілген салық залалдары	36,541,164	23,435,842
Әділ құнына дейін берілген несиелерді түзету	7,674,665	6,849,168
Дебиторлық берешектегі айырмашылық	2,736,372	717,413
Қызметкерлерге қатысты есептелген міндеттемелер	1,210,408	1,393,553
Тұрғын үй қарызы дебиторлық берешегі бойынша дисконт	1,603,286	-
Басқалары	125,457	913,966
	<u>49,891,352</u>	<u>33,309,942</u>

	2015 ж. 31 желтоқсан	2014 ж. 31 желтоқсан
Кейінге қалдырылған салық міндеттемелері:		
Жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтар және басқа да ұзақ мерзімді активтер	(198,237,366)	(176,828,034)
Несиені әділ құнына дейін түзету	(49,456,214)	(48,833,534)
Болашақ кезең шығындары	(894,020)	-
	<u>(248,587,600)</u>	<u>(225,661,568)</u>

Кейінге қалдырылған таза салық міндеттемелерінің жиынтығы	<u>(198,696,248)</u>	<u>(192,351,626)</u>
--	----------------------	----------------------

Кейінге қалдырылған салықтық міндеттемелер бойынша 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қозғалыс келесі түрде көрсетілген:

	2015 ж.	2014 ж.
Жыл басындағы кейінге қалдырылған табыс салығы бойынша таза міндеттемелер	(192,351,626)	(169,909,505)
Еншілес ұйымдарға инвестицияларда көрсетілген	1,270,410	2,628,609
Пайда және залалда көрсетілген	(6,330,450)	(22,645,356)
Капитал өзгерістері жөніндегі жеке есепте көрсетілген	(1,284,582)	(2,425,374)
Жыл соңындағы кейінге қалдырылған табыс салығы бойынша таза міндеттемелер	<u>(198,696,248)</u>	<u>(192,351,626)</u>

21. САУДА КРЕДИТОРЛЫҚ БЕРЕШЕК

	2015 ж. 31 желтоқсан	2014 ж. 31 желтоқсан
Үшінші тараптарға сауда кредиторлық берешек	37,049,392	44,338,654
Байланысты тараптарға сауда кредиторлық берешек	14,645,834	22,575,810
	<u>51,695,226</u>	<u>66,914,464</u>

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2015 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)
(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңге)

31 желтоқсандағы жағдай бойынша сауда кредиторлық берешек мына валюталарда берілген:

	2015 ж. 31 желтоқсан	2014 ж. 31 желтоқсан
Теңге	51,018,016	66,472,282
Швейцар франкі	452,800	347,827
АҚШ доллары	115,511	46,967
Басқа валютада	108,899	47,388
	<u>51,695,226</u>	<u>66,914,464</u>

Сатып алу бойынша айналымның орташа мерзімі 42 күнді құрайды (2014 ж.: 37 күн).

22. БАСҚА ДА АҒЫМДАҒЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕР

	2015 ж. 31 желтоқсан	2014 ж. 31 желтоқсан
Алынған аванстар	30,345,165	27,745,041
Дивидендтер бойынша берешек (17 Ескерту)	16,424,670	12,165,051
Қолданылмаған демалыс бойынша резервтер	6,052,038	6,298,803
Болашақ кезең табыстары	4,187,465	4,073,077
Міндетті зейнетақы салымдары мен әлеуметік сақтандыруға аударым	2,426,448	3,122,381
Еңбекақы бойынша берешек	468,601	8,081,617
Басқа да ағымдағы міндеттемелер	2,496,158	1,452,578
	<u>62,400,545</u>	<u>62,938,548</u>

2015 және 2014 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша басқа да міндеттемелер негізінен теңгеде көрсетілген.

23. ӨТКІЗУДЕН ТҮСКЕН ТАБЫС

	2015 ж.	2014 ж.
Қызмет көрсетуден табыс	605,647,647	702,365,863
Алынған айыппұлдар	2,522,413	3,580,685
Сыртқы ұйымдарға тауарларды сатудан басқа да табыстар	159,239	609,397
	<u>608,329,299</u>	<u>706,555,945</u>

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2015 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)
(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңге)

24. ӨТКІЗУДІҢ ӨЗІНДІК ҚҰНЫ

	2015 ж.	2014 ж.
Өндірістік сипаттағы жұмыстар мен қызметтер	253,219,941	297,706,913
Резервтерді, аударымдар мен салықтарды қоса алғанда қызметкерлерге жұмсалатын шығындар	124,852,162	124,460,773
Тозу және амортизация	47,446,468	41,969,586
Материалдар мен қорлар	20,223,033	22,778,784
Байланыс қызметтері	11,640,526	8,054,695
Салықтар	11,093,383	8,968,265
Қорғау қызметі	9,643,647	10,139,673
Электр энергиясы	7,040,872	6,762,297
Отын және жанар-жағармай материалдары	4,255,474	4,317,582
Жөндеу және қызмет көрсету	2,911,764	5,693,257
Коммуналдық шығындар мен ғимаратты ұстау	2,358,815	1,405,593
Еңбек қызметі аяқталуы бойынша сыйақы шығындары және қызметкерлерге басқа да ұзақ мерзімді сыйақылар (19 Ескерту)	1,996,538	1,508,286
Иссапар шығындары	1,294,326	1,891,403
Сақтандыру	1,248,728	1,128,884
Басқалары	3,545,469	3,194,139
	<u>502,771,146</u>	<u>539,980,130</u>

25. ЖАЛПЫ ЖӘНЕ ӘКІМШІЛІК ШЫҒЫНДАР

	2015 ж.	2014 ж.
Резервтерді, аударымдар мен салықтарды қоса алғанда қызметкерлерге жұмсалатын шығындар	20,825,590	20,159,418
Күмәнді берешектер бойынша резервтер	6,983,831	1,964,064
Консультациялық, аудиторлық және заң қызметтері	5,338,038	2,657,680
Мүліктік салықтар және басқа да салықтар	4,115,158	6,126,944
Тозу және амортизация	4,092,130	2,810,351
Тараптық ұйымдардың басқа да қызметтері	802,908	804,575
Коммуналдық шығындар және ғимаратты ұстау	756,834	627,160
Байланыс қызметі	694,422	897,311
Әлеуметтік сала объектілерін ұстау шығындары	589,123	520,565
Иссапар шығындары	571,304	659,444
Жарнама	531,408	819,495
Қайырымдылық және демеушілік көмек	456,783	3,650,636
Материалдар	403,449	505,152
Банк қызметтері	387,654	362,599
Еңбек қызметі аяқталуы бойынша сыйақы шығындары және қызметкерлерге басқа да ұзақ мерзімді сыйақылар (19 Ескерту)	344,344	232,580
Мерекелік және жаппай мәдени шараларды өткізуге шығындар	246,125	1,189,474
Жөндеу мен қызмет көрсету	243,806	177,562
Кәсіби оқуға және мамандығын жетілдіруге шығындар	196,295	274,229
Басқа шығындар	2,079,106	1,912,613
	<u>49,658,308</u>	<u>46,351,852</u>

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2015 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)
(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңге)

26. ҚАРЖЫЛЫҚ ТАБЫС

	2015 ж.	2014 ж.
Берілген несиелер бойынша пайыз түріндегі табыстар	27,919,544	13,331,383
Ақша қаражаты мен олардың баламалары бойынша пайыз түріндегі табыстар	1,257,847	1,005,965
Несие ұйымдарындағы қаражат (қысқа мерзімді қаржылық инвестициялар) бойынша пайыз түріндегі табыстар	112,278	951,951
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша есепке алынатын туынды қаржы құралдарының әділ құнының өзгеруі	-	4,677,996
Басқа қаржылық табыстар	274,212	1,197,993
	<u>29,563,881</u>	<u>21,165,288</u>

27. ҚАРЖЫЛЫҚ ШЫҒЫНДАР

	2015 ж.	2014 ж.
Несие пайыздары бойынша шығындар	41,582,045	22,533,937
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша есепке алынатын туынды қаржы құралдарының әділ құнының өзгеруі	4,350,988	-
Басқа қаржылық шығындар	1,217,848	214,958
	<u>47,150,881</u>	<u>22,748,895</u>

28. АКЦИЯҒА ШАҚҚАНДАҒЫ ПАЙДА

Акцияға арналған базалық пайда ретінде акцияға шаққандағы пайда жыл ішіндегі шығарылған жай акциялардың орташа мөлшерленген саны негізінде саналады. Жай акцияның және көбейту әсеріндегі жай акцияның сомасы тең, өйткені көбейту жасалынған жоқ.

	2015 ж.	2014 ж.
Жыл іші (залал)/пайда (мың теңге)	(29,413,130)	77,172,703
Жай акцияның орташа мөлшерленген саны	492,114,758	491,363,675
Жай акцияға шаққандағы (залал)/пайда (теңге)	<u>(60)</u>	<u>157</u>
Материалдық емес активтерді қоспағандағы таза активтер	1,342,484,256	1,340,156,708
Айналымдағы жай акциялардың саны	494,698,044	491,628,019
Бір акцияның баланстық құны, теңге ¹	<u>2,714</u>	<u>2,726</u>

29. ҚАРЖЫЛЫҚ ЖӘНЕ ШАРТТЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕР

Инвестициялық сипаттағы міндеттемелер

2015 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компанияның «Жезқазған - Бейнеу» және «Арқалық - Шұбаркөл» теміржол желілерінің құрылысы, Астана қаласындағы теміржол торабының, соның ішінде вокзал кешенінің құрылысы, Астана қаласындағы көп функционалды мұзды сарайының құрылысы бойынша жалпы сомасы 291,242,385 мың теңгеге шартты міндеттемелері болды (2014 ж. 31 желтоқсан: «Жезқазған - Бейнеу» және «Арқалық - Шұбаркөл» теміржол желілерінің құрылысы, Астана қаласындағы көп функционалды мұзды сарайының құрылысы бойынша 391,196,662 мың теңгеге шартты міндеттемелері).

¹ Акцияның баланстық құны Қазақстан қор биржасының талаптарына сай есептеледі (KASE)

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2015 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)
(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңге)

Шартты міндеттемелер

Сот талаптары

Компания өзінің шаруашылық қызметіне қатысты, атап айтсақ, мүлктік зиянды қайтару бойынша талаптар сияқты түрлі сот қарауларына қатысады. Компания жеке немесе жиынтық күйінде алынған басым талап арыздардың немесе қаралу сатысындағы мұндай жағдайларды өзінің жеке қаржылық жағдай жөніндегі есептілігіне қандай да бір кері әсерін тигізеді, не болмаса қаржы-шаруашылық қызметінің нәтижесіне немесе ақша қаражатының қозғалысына теріс әсерін береді деп санамайды.

Қазақстандық сот жүйесімен байланысты сот талаптары

2015 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қазақстандық салық салу жүйесімен байланысты шартты міндеттемелер келесілерді қамтыды:

2009 ж. бастап 2010 ж. қыркүйегі аралығындағы есептік кезең үшін ҚҚС-ты қайтару бойынша салық органдарының жүргізген кешенді салықтық тексерістері барысында 3,881,862 мың теңге көлемінде қайтарылуға ұсынылған және жабдықтаушылардың ыңғайласпа тексеруімен расталмаған ҚҚС сомасы анықталды, және де 2,354,669 мың теңге сомасында өсімпұл есептелді.

2015 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компания резервтерді есептеген жоқ, себебі, Компанияның ойынша, кедендік жол ведомостарының қосымша көшірмелерінде белгілердің болуын талап ету қолданыстағы салықтық заңнамаға қайшы келеді және де Компания осы есептеулерді соттық және мемлекеттік органдарда таласқа салып отыр.

Қазақстандық салық салу жүйесіне тән белгісіздік түрінде салық сомасының басым бөлігі, айыппұл жазалау шаралары мен төлемақы өсімінің сомалары 2015 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша есептелінген және қазіргі уақыт бойынша шығындарға жатқызылған сомадан асып кетуі мүмкін. Кез-келген қолайсыз бастама, не болмаса арыздар орын алған жағдай болса, кез-келген аталмаған талап арыздардың сомасын анықтау мүлдем мүмкін емес.

Сақтандыру

Қазақстанда сақтандыру саласы дамудың бастапқы сатысында, сондықтан басқа да мемлекеттік кәсіпорындар сияқты Компанияның жағдайларын ескермегенде, жолаушылардың дене зақымдануынан міндетті сақтандыру, жолаушылардың өлімі мен мүлкіне келген залал немесе өзінің меншігіне залал келу қаупін сақтандыру, активтер мен жабдықтар (инфрақұрылым, жылжымалы құрам мен станцияларды қоса алғанда), және қаржы-шаруашылық қызметінің тоқтау қаупі мен Компания немесе оның қызметіне байланысты нысандарындағы апатты жағдайлар нәтижесінде қоршаған ортаға немесе үшінші тараптың мүлкінен залал келтіргені үшін берешегі жоқ. Компанияның Қазақстандағы коммерциялық сақтандыру компанияларынан сатып алған сақтандыру полистеріне сай міндетті сақтандыру қабаты бар.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2015 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)
(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңге)

Кепілдіктер

Кредиторлар	Кепілдік мақсаты	Кепілдік мерзімі	Кепілдік сомасы
Компанияның облигационерлері	2012 ж. еурооблигацияларды шығару шегінде Компанияның «Қазтеміртранс» АҚ мен «Локомотив» АҚ-ға берілген ынтымақты кепілдіктері	10.07.2042 ж.	1,100,000,000 АҚШ доллар (374,011,000 мың теңге)
	2012 ж. еурооблигацияларды шығару шегінде Компанияның «Қазтеміртранс» АҚ мен «Локомотив» АҚ-ға берілген ынтымақты кепілдіктері	06.10.2020 ж.	700,000,000 АҚШ доллар (238,007,000 мың теңге)
«Қазтеміртранс» АҚ-ы Kazakhstan Temir Zholy Finance B.V. еншілес ұйымының облигационерлері	2006 ж. еурооблигацияларды шығару шегінде Компанияның «Қазтеміртранс» АҚ мен «Локомотив» АҚ-ға берілген ынтымақты кепілдіктері	11.05.2016 ж.	350,000,000 АҚШ доллар (119,003,500 мың теңге)
АҚШ-тың Экспорт-Импорт банкі	Локомотивтер мен «Дженерал Электрик» компаниясының локомотивтік жабдыктарын сатып алу бойынша «Локомотив» АҚ-ның міндеттемелерін орындау	26.11.2022 ж.	424,856,806 АҚШ доллар (144,455,563 мың теңге)
«ЕҚДБ»	Сатып алынған жүк вагондары бойынша «Қазтеміртранс» АҚ-ның міндеттемелерін орындау	29.03.2020 ж.	50,000,000 АҚШ доллар (17,000,500 мың теңге)
	Сатып алынған жүк вагондары бойынша «Қазтеміртранс» АҚ-ның міндеттемелерін орындау	09.11.2018 ж.	200,000,000 АҚШ доллар (68,002,000 мың теңге)
Акционер	Сатып алынған локомотивтер мен жүк вагондары бойынша «Қазтеміртранс» АҚ мен «Локомотив» АҚ-ның міндеттемелерін орындау	15.09.2017 ж.	60,000,000 мың теңге
	Сатып алынған локомотивтер мен жүк вагондары бойынша «Қазтеміртранс» АҚ мен «Локомотив» АҚ-ның міндеттемелерін орындау	15.09.2017 ж.	15,000,000 мың теңге
Еуразиялық Даму Банкі	«АСУ Энергодиспетчерлік тарту» жобасын қаржыландыруға «Транстелеком» АҚ-ның міндеттемелерін орындау	02.10.2021 ж.	17,513,000 мың теңге
	Электровоздарды шығаратын заводты салу үшін қаржыландыру бойынша бірлескен ұйым «Электровоз құрастыру зауыты» ЖШС-ның міндеттемелерін орындау	31.07.2023 ж.	2,370,000 мың теңге
	«АСУ Энергодиспетчерлік тарту» жобасын қаржыландыруға «Транстелеком» АҚ-ның міндеттемелерін орындау	21.10.2024 ж.	7,500,000 мың теңге
«HSBC Франция» және «HSBC Bank plc» «HSBC Қазақстан» ЕБ» АҚ-мен бірлесіп	Жүк электровоздарын сатып алуды қаржыландыру бойынша «Локомотив» АҚ-ның міндеттемелерін орындау	31.05.2024 ж.	230,000,000 еуро (85,401,300 мың теңге)
	Жүк электровоздарын сатып алуды қаржыландыру бойынша «Локомотив» АҚ-ның еншілес ұйымының міндеттемелерін орындау ²	27.05.2027 ж.	192,000,000 еуро (71,291,520 мың теңге)
«АТФ Банк» АҚ	Астана қаласында локомотив жинау зауытын құрастыруға «АБН AMPO Банк Н.В.» (The Royal Bank of Scotland) несиеcін қайта қаржыландыру бойынша міндеттемелерді орындау ² (32 Ескерту)	2016 ж. дейін	95,000,000 АҚШ доллар (32,300,950 мың теңге)
«Қазақстан Даму Банкі» АҚ	Ссудалық міндеттемені қайта қаржыландыруға «Транстелеком» АҚ-ның міндеттемелерін орындау	20.09.2023 ж.	12,152,883 мың теңге
	Ақтөбе қ. рельс арқалық зауытын салуды қаржыландыру бойынша қауымдасқан ұйым «Ақтөбе рельс арқалық зауыты» ЖШС-ның міндеттемелерін орындау ²	04.07.2023 ж.	13,353,126 мың теңге
	Теміржол желісі бойынша платформаның бағдарламалық кешенін салу бойынша «Транстелеком» АҚ-ның міндеттемелерін орындау	30.06.2024 ж.	25,420,927 мың теңге
	Жолаушылар вагонын қаржыландыруға «Жолаушылар тасымалы» АҚ-ның «ПЛВК» еншілес ұйымының міндеттемелерін орындау	05.03.2035 ж.	5,000,000 мың теңге
«Қазақстан Халық Банкі» АҚ	«№10 вагон құю ірі цехының модернизациясы» жобасы бойынша «Камқор» Жөндеу корпорациясы» ЖШС-нің еншілес ұйымы «Востокмашзавод» АҚ-ның міндеттемелерін орындау	13.07.2018 ж.	8,594,000 мың теңге
«Қазақстан СитиБанк» АҚ	Айналым қаражатын қаржыландыру бойынша «Локомотив» АҚ-ның міндеттемелерін орындау	мерзімсіз	30,000,000 АҚШ доллар (10,200,300 мың теңге)
	Айналым қаражатын қаржыландыру бойынша «Алматы вагонжөндеу зауыты» АҚ-ның міндеттемелерін орындау	29.02.2016 ж.	800,000 мың теңге
2015 және 2014 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компанияда жоғарыда көрсетілген кепілдіктермен байланысты қандай да бір міндеттемелер туындаған жоқ.			

² 2015 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша несие берушіден қаржылық ковенанттарды қолданбау туралы растама-хат келді

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2015 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)
(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңге)

30. БАЙЛАНЫСТЫ ТАРАПТАРМЕН МӘМІЛЕЛЕР

Егер бір тарап екінші тарапты бақылау мүмкіндігіне ие болса, немесе қаржылық немесе операциялық шешімдерді басқа тарап қабылдау кезінде келесі тарапқа біршама ықпал етуді жүзеге асыратын болса, берілген жеке қаржы есептілігінің мақсаттары үшін осы тараптар байланысты ретінде қарастырылады. Сондай-ақ байланысты деп Компаниямен бірге бір бақылау астындағы тараптар да саналады. Байланысты тараптардың мүмкін байланыстарын қарастырғанда әрбір жағдайда тараптардың құқықтық формасына ғана емес, олардың қарым-қатынас мәніне назар аударылады.

Байланысты тараптар байланысты емес тараптар жасаса алмайтын келісімдер жасай алады, және байланысты тараптардың арасындағы келісімдер байланысты емес тараптардың келісіміндегі шарттар, ережелер мен сома негізінде жүзеге аспауы мүмкін.

Компания көптеген маңызды келісімдер жүргізген немесе 31 желтоқсандағы жағдай бойынша төленбеген қалдығы болған және осы қаржылық есептіліктің басқа ескертулерінде көрсетілмеген қарым-қатынастар сипаты төменде көрсетілген.

		Акционер	Компанияның қауымдасқан ұйымдары	Компания қатысушы болып табылатын біріккен ұйымдар	Акционер құрамына кіретін ұйымдар	Компанияның еншілес ұйымдары	Басқа да байланысты тараптар
Байланысты тараптардың тауарлар, қызмет пен ұзақ мерзімді активтер үшін міндеттемелері							
	2015 ж.	-	3,600,001	590,116	10	45,035,116	-
	2014 ж.	-	3,148,673	43,121	106,809	20,718,782	-
соның ішінде күмәнді берешек бойынша резерв							
	2015 ж.	-	-	-	(1,425,421)	(5,341,940)	-
	2014 ж.	-	-	-	-	(5,341,940)	-
Байланысты тараптарға тауарлар, қызмет пен ұзақ мерзімді активтер үшін міндеттемелер							
	2015 ж.	-	971,536	933,033	1,101,275	13,045,815	-
	2014 ж.	-	753,658	707,735	1,709,362	21,010,767	-
Қолданылуы шектеулі ақша қаражаты							
	2015 ж.	-	-	-	-	-	-
	2014 ж.	-	-	-	-	-	259,169
Берілген несиелер							
	2015 ж.	-	-	-	-	662,850,089	-
	2014 ж.	-	-	-	-	374,024,548	-
Алынған несиелер							
	2015 ж.	96,009,829	-	-	-	-	-
	2014 ж.	90,249,594	-	-	-	-	-
Алынатын дивидендтер бойынша есептелген міндеттемелер							
	2015 ж.	-	-	-	-	654,633	-
	2014 ж.	-	-	-	-	-	-
Төленетін дивидендтер бойынша есептелген міндеттемелер							
	2015 ж.	16,424,670	-	-	-	-	-
	2014 ж.	12,165,051	-	-	-	-	-

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2015 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)
(өгер өзгесі көрсетілмесе мың теңге)

Байланысты тараптармен мәмілелер 31 желтоқсандағы жағдай бойынша клесі түрде көрсетілген:

		Акционер	Компанияның қауымдасқан ұйымдары	Компания қатысушы болып табылатын біріккен ұйымдар	Акционер құрамына кіретін ұйымдар	Компанияның еншілес ұйымдары	Басқа да байланысты тараптар
Тауар, қызмет пен ұзақ мерзімді активтерді сату	2015 ж.	-	34,123	15,317,611	17,937,013	31,126,089	-
	2014 ж.	-	3,466,276	16,715,513	21,144,767	47,883,020	-
Күмәнді берешек бойынша есептелген резерв	2015 ж.	-	-	-	(317,258)	-	-
	2014 ж.	-	-	-	(1,135,186)	-	-
Тауар, қызмет пен ұзақ мерзімді активтерді сатып алу	2015 ж.	-	5,234,794	4,929	5,704,732	277,346,272	1,095
	2014 ж.	-	53,640,566	6,940	7,314,450	329,686,043	666
Несиеелерді беру	2015 ж.	-	-	-	-	9,650,000	-
	2014 ж.	-	-	-	-	85,613,101	-
Берілген несиеелерді өтеу	2015 ж.	-	-	-	-	9,354,372	-
	2014 ж.	-	-	-	-	4,209,193	-
Алынған несиелер	2015 ж.	8,862,000	-	-	-	-	-
	2014 ж.	18,931,411	-	-	-	-	-
Қаржылық табыс	2015 ж.	-	-	-	-	27,909,773	-
	2014 ж.	-	-	-	-	13,413,663	-
Қаржылық шығын	2015 ж.	3,500,840	-	-	-	5,993,642	-
	2014 ж.	3,018,278	-	-	-	6,893,068	-
Жарияланған дивидендтер	2015 ж.	4,559,619	-	-	-	-	-
	2014 ж.	16,165,051	-	-	-	-	-
Дивидендтер бойынша табыс	2015 ж.	-	-	-	-	1,193,358	-
	2014 ж.	-	-	-	-	1,070,517	-
Жарғылық капиталға жарна	2015 ж.	72,063,911	-	-	-	26,163,636	-
	2014 ж.	79,396,994	-	-	-	37,794,316	-

2015 және 2014 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компанияның тың тиісінше жалпы сомасы 4,096,677 мың теңге және 2,832,176 мың теңге болатын кейбір несиелері Қазақстан Республикасы Үкіметімен кепілдендірілген.

2015 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша кейбір қауымдасқан және бірлескен ұйымдардың несиелері бойынша Компания кепілдікті банктер алдында міндеттемелердің орындалатындығын кепілдендіру мақсатында берді (29 Ескерту).

2015 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша шығарылған Еурооблигациялар шегінде еншілес ұйымдарға берілген кейбір несиелер валюта бағамының өзгеруіне индексацияланды. 2015 ж. бағамның өзгеруіне байланысты Компания 291,271,152 мың теңге көлемінде бағам айырмашылығынан пайданы таныды (2014 ж.: 5,115,828 мың теңге көлеміндегі залал).

Акционердің құрамына кіретін ұйымдармен, қауымдасқан және бірлескен ұйымдармен және де басқа да байланысты тараптармен опрециялардың басым бөлігі «ҚазМұнайГаз «Ұлттық компаниясы» АҚ (бензин), «Қазақтелеком» АҚ (байланыс қызметі), «Қазатомпром» АҚ (элект энергиясы), «КЕГОК» АҚ (элект энергиясы), «Қазпочта» АҚ (пошта қызметі), «Казахстан Инжиниринг «Ұлттық компаниясы» АҚ (машина өндірісі тауарлары) и «Самрұк-Энерго» АҚ (элект энергиясы). Сонымен қатар, Компания Акционер құрамына кіретін ұйымдарға, қауымдасқан және бірлескен ұйымдарға теміржол тасымалдауы бойынша қызмет көрсетеді.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2015 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші
жеке қаржылық есептілігіне ескертулер (жалғасы)
(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңге)

31 желтоқсандағы жағдай бойынша және осы күнге аяқталған жыл ішінде Компания келесі объектілердің құрылысы бойынша Акционердің пайдасына тағайындалған өзгертілмейтін міндеттемені қабылдады:

	Ағымдағы міндеттемелер				Ұзақ мерзімді міндеттемелер	
	Телерадиоке- шені жабдықтары	Маңғыстау- дағы құрылыс объектілері	Астана қ. балабақша ³	Жиынтығы	Мұз сарайы	Жиынтығы
2014 ж.						
1 қаңтарына	28,238,638	965,450	-	29,204,088	25,005,752	25,005,752
Жыл ішінде есептелгені	-	313,694	750,000	1,063,694	23,595,513	23,595,513
Жыл ішінде есептен шығарылғаны	-	(1,031,868)	-	(1,031,868)	-	-
2014 ж.						
31 желтоқсанына	28,238,638	247,276	750,000	29,235,914	48,601,265	48,601,265
Жыл ішінде есептелгені	-	-	952,660	952,660	-	-
2015 ж.						
31 желтоқсанына	28,238,638	247,276	1,702,660	30,188,574	48,601,265	48,601,265

31 желтоқсандағы жағдай бойынша және осы күнге аяқталған жыл ішінде Компания жоғарыда көрсетілген Акционердің пайдасына тағайындалған өзгертілмейтін міндеттеме бойынша келесі шығындарды өткерді:

	Ағымдағы активтер				Ұзақ мерзімді активтер	
	Телерадиоке- шені жабдықтары	Маңғыстау- дағы құрылыс объектілері	Астана қ. балабақша	Жиынтығы	Мұз сарайы	Жиынтығы
2014 ж.						
1 қаңтарына	28,238,638	965,450	-	29,204,088	10,757,881	10,757,881
Келіп түсу	-	313,694	511,535	825,229	13,092,791	13,092,791
Шығу	-	(1,031,868)	-	(1,031,868)	-	-
2014 ж.						
31 желтоқсанына	28,238,638	247,276	511,535	28,997,449	23,850,672	23,850,672
Келіп түсу	-	-	1,160,810	1,160,810	17,417,702	17,417,702
2015 ж.						
31 желтоқсанына	28,238,638	247,276	1,672,345	30,158,259	41,268,374	41,268,374

Компанияның басты басқарушы қызметкерлеріне сыйақы

Басты басқарушы қызметкерлеріне Компанияның Басқарма мен Директорлар кеңесінің мүшелері және Компанияның басқа да басты басқару қызметкерлері жатады және 2015 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 22 адамды (2014 ж. 31 желтоқсан: 26 адам) құрайды. Басты басқару қызметкерлеріне төленетін сыйақының жалпы мөлшері 743,803 мың теңгені құрады және бұл сома жалақы бойынша шығындарға осы жеке есептіліктің 2015 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші пайда мен залал және басқа да жиынтық табыс жөніндегі есебінің жалақы бойынша шығындарына қосылған (2014ж. 31 жетолқанда аяқталған жыл үшін: 767,269 мың теңге). Басқару қызметкерлерге төленетін сыйақының басым бөлігі операциялық нәтижелердің, премиялар мен келісім-шарттарға негізделген жалақы бойынша шығындардан, тұрады. Сонымен қатар, басты басқару қызметкерлеріне төлемі бөлініп төленетін пәтерлер 98,013 мың теңгеге берілді.

³ 32 Ескертуді қараңыз

**31. ҚАРЖЫ ҚҰРАЛДАРЫ, ҚАРЖЫ ТӘУЕКЕЛДЕРІН БАСҚАРУ МАҚСАТТАРЫ МЕН САЯСАТЫ.
ҚАРЖЫ ҚҰРАЛДАРЫНЫҢ ӘДІЛ ҚҰНЫ**

Компанияның негізгі қаржы құралдарына банктік несиелер, шығарылған қарыздық бағалы қағаздар (еурооблигациялар), ақша қаражаты, қысқа мерзімді салымдар мен қысқа мерзімді қаржылық инвестициялар және де сауда дебиторлық және сауда кредиторлық берешектер жатады. Пайыздық мөлшерлемеге байланысты тәуекелдер, шетелдік валюта бағамының өзгеруі мен несиелік тәуекелдер Компанияның қаржы құралдары бойынша негізгі қауіптері болып табылады. Компания барлық қаржы құралдары бойынша пайда болатын өтімділік пен нарық тәуекелдерін бақылап отырады.

Капиталдың жеткіліксіздік тәуекелін басқару

Компания капиталдың жеткіліксіз тәуекелін басқарып отырады, себебі Компания капитал мен қарыз балансын оңтайлау арқылы Акционер үшін пайда барынша артқанда кәсіпорын үздіксіз қызметін жалғастыра алатындай сенімде болуы керек. Компанияның жалпы стратегиясы 2014 ж. салыстырғанда өзгерген жоқ.

Компанияның капитал құрылымы таза қарыз қаражаты (ақша қаражаты мен оның баламаларын шегергеннен кейінгі 18 Ескертуде қарастырылатын несиелер, борышқорлық бағалы қағаздар мен қаржылық жал бойынша міндеттемелер) мен Компания капиталын (жарғылық капиталды, шетелдік валютаны қайта бағалаудан түскен резерв, бөлінбеген пайда мен бақыланбайтын үлесті қамтитын) қамтиды.

Қаржы тәуекелін басқару мақсаттары

Тәуекелді басқару – Компания қызметінің маңызды элементі. Компания тәуекел шамасы мен дәрежесіне қарай тәуекелге түсу талданатын тәуекелдер бойынша ішкі есептер арқылы Компания операцияларына қатысты қаржы тәуекелдерін бақылап, басқарып отырады. Бұл тәуекелдер нарық тәуекелін (валюта тәуекелін, баға тәуекелі мен нақты құнына қатысты пайыздық мөлшерлеменің өзгеру тәуекелі), жойылу тәуекелі мен ақша ағынына пайыздық мөлшерлеменің өзгеру тәуекелін қамтиды. Төменде Компанияның тәуекелді басқару саясатына сипаттама беріледі.

Пайыздық мөлшерлеменен байланысты тәуекел

Пайыздық мөлшерлеменен байланысты тәуекел Компания үшін нарықтағы пайыздық мөлшерлеменің қатерін білдіреді, ол инвестицияның жалпы пайдасының азаюына және Компанияның несиелері бойынша ақша ағынының тұрып қалуының артуына әкеп соқтыруы мүмкін. Компания пайыздық мөлшерлеменің байланысты тәуекелді ақша, инвестиция мен несиелер валютасындағы пайыздық мөлшерлемені өзгерту мониторингі арқылы шектейді, сонымен бірге белгіленген және тұрақты емес пайыздық мөлшерлемелер арасындағы дұрыс қатынасты қолдау жолы арқылы шектейді.

Пайыздық мөлшерлеменен байланысты Компанияның тәуекелге бейімділігі негізінен Компанияның құбылмалы пайыздық мөлшерлеменен несиелерге жатады.

Келесі кесте Компанияның салық салуға дейінгі табысының несиелердің пайыздық мөлшерлемелерінің мүмкін бола алатын өзгерістеріне сезімталдығын басқа айнымалы шамалар тұрақты болған кезде көрсетеді.

	2015 ж. 31 желтоқсан		2014 ж. 31 желтоқсан	
	Базистік пунктілерде пайыздық мөлшерле- лердің ұлғаюы/азаюы	Салық салынғанға дейінгі табысқа әсері	Базистік пунктілерде пайыздық мөлшерле- лердің ұлғаюы/азаюы	Салық салынғанға дейінгі табысқа әсері
АҚШ доллары	50/(12)	(12,325)/2,958	-	-

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2015 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)
(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңге)

Валюталық тәуекел

Компания шетелдік валютада мәмілелерді жүзеге асырады, демек валюталық бағам ауытқуларына ұшырау тәуекелі пайда болады.

Компанияның қысқа мерзімді және ұзақ мерзімді берешегінің түбегейлі бөлігі АҚШ долларында көрсетілген. Берешек көрсетілген АҚШ долларына және басқа шетелдік валюталарға қатысты теңге бағамының өзгеруінің нәтижесінде айырбас бағамынан табыстар немесе залалдар туындайды. Компания ақша қаражатының және басқа да қаржы активтерінің бөлігін АҚШ доллары депозитінде несие бойынша бағамдық айырмашылықтан туындаған табыс немесе шығыннан түскен біразын есептеу мақсатында сақтайды.

Келесі кестеде Компанияның салық салынғанға дейінгі табысының және капиталының АҚШ доллары, еуро, ресей рублі және басқа да валюталардың мүмкін бола алатын өзгерістеріне сезімталдығын басқа айнымалы шамалар тұрақты болған кезде көрсетеді.

2015 ж. 31 желтоқсан				2014 ж. 31 желтоқсан			
	Айырбастау курсындағы ұлғаю/азаю	Салық салынғанға дейінгі табысқа әсері	Капиталға әсері	Айырбастау курсындағы ұлғаю/азаю	Салық салынғанға дейінгі табысқа әсері	Капиталға әсері	
АҚШ доллары	60%/(20%)	379,201,580/ (126,400,527)	-	17.37%/ (17.37%)	68,130,686/ (68,130,686)	-	
Еуро	60%/(20%)	(1,375)/ 458	-	18.36%/ (18.36%)	(75,456)/ 75,456	-	
Ресей рублі	40%/(29%)	(69,946)/ 50,711	-	33.54%/ (33.54%)	(43,268)/ 43,268	-	
Швейцар франкі	60%/(20%)	201,678/ (67,226)	59,689,310/ (19,896,437)	18.50%/ (18.50%)	9,858,464/ (9,858,464)	-	
Басқа да валюталар	60%/(20%)	3,228,426/ (1,096,142)	-	18.50%/ (18.50%)	658,454/ (658,454)	-	

2015 ж. 7 тамызда Компания швейцар франкінде белгіленген қызмет көрсетуден түскен табыстың теңгеге қатысты өзгеру тәуекелін төмендету мақсатында ақша ағындарын хеджирлеуді жүргізді. 2014 ж. 20 маусымда Швейцар қор биржасында шығарылған Еурооблигациялар хеджирлеу құралы болып табылады. Осы хеджирлеуде хеджирлеу объектісі болып жоғары ықтималды швейцар франкіндегі транзиттік тасымалдаулардан табыс болып табылады. Хеджирлеу нәтижесінде 43,491,357 мың теңге көлеміндегі әсер басқа да жиынтық табыста көрсетілді.

2015 ж. 20 тамызда Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі жаңа ақша-несие саясатын жүзеге асыру туралы шешім қабылдады. Жаңа саясат инфляциялық таргеттеуге, валюталық дәліздің жойылуы және еркін құбылмалы айырбастау курсына негізделген. Нәтижесінде теңгенің АҚШ долларына қатысты айырбастау бағамы 2015 ж. тамыз бен желтоқсан арасында 187 теңгеден 350 теңге арасында болды. 2015 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші айырбастау бағамынан залал 63,015,229 мың теңгені құрады, және де бұл сома негізінен Компанияның шығарылған қарыздық бағалы қағаздары мен несиелерінің нәтижесінде пайда болды, себебі несиелер мен шығарылған қарыздық бағалы қағаздардың басым бөлігі шетел валютасында берілген.

Несиелік тәуекел

Компанияның қаржы құралдарымен контрагенттердің келісімшарттарын орындамау нәтижесінде пайда болатын несиелік қатер әдетте осы контрагенттердің алдында контрагент міндеттемелерінің шамасы Компанияның міндеттемелерінен асып түсетін сомалармен шектеліп қалады. Компанияның саясаты несиеге қабілетті контрагенттермен бірге қаржы құралдары бар операцияларды атқаруды қарастырады. Несиелік тәуекелге түсудің максимум мөлшері әрбір қаржы активінің баланстық құнына тең.

Несиелік тәуекел концентрациясы экономикалық жағдайлар немесе басқа да оқиғалар олардың өз міндеттемелерін орындау қабілетіне бірдей әсер етуі мүмкін деген болжамға қатысты ұқсас қызмет шарттары бар несие алушы топтар немесе бір несие алушыдан бірнеше берешек сомасы болғанда туындауы мүмкін.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2015 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)
(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңге)

Компанияда берілген несие лимиттерінен асып кетпейтін, және де дұрыс несие тарихы бар тапсырыс берушілермен келісімдер жасалатындай үнемді бақылауды қарастырып отыратын саясат жұмыс істейді. Компанияның аванстық төлемді қайтаруға банк кепілдігімен берілген алдын ала төлем негізінде өздерінің көптеген клиенттерімен жұмыс істеуінің арқасында несиелік тәуекел төмендеп отыр.

Компания 29 Ескертуде көрсетілген кепілдіктерден басқа үшінші тараптардың міндеттемелері бойынша кепілгер болмайды.

Нарықтық тәуекел

Нарықтық тәуекел нарық бағасының өзгеруі нәтижесінде қаржы құралының құнының ықтимал түрде ауытқуында пайда болады. Компания нарық конъюктурасының теріс өзгеруінен пайда болуы мүмкін әлеуетті залалардарды кезең сайын бағалау арқылы нарықтық тәуекелді басқарады.

Өтімділік тәуекелі

Компания өтімділік тәуекелін басқару бойынша Акционердің талаптарына сай қысқа мерзімді, ұзақ мерзімді және орта мерзімді қаржыландыру тәуекелдерін бақылап отырады. Компания адекватты резервтерді, банк несиелері мен мүмкін несие желелерін қолдау, қаржы активтері мен міндеттемелерін жабу мерзімдерін салыстыру мен ақша қаражатының болжанған және нақты қозғалысын үнемі мониторинг жасау арқылы тәуекелді басқарып отырады.

2016 ж., 2015 ж. 24 шілдеде өтелетін Еурооблигацияларды алу шегінде «Қазақстан темір жолы Файнанс Б.В.» еншілес ұйымынан алынған топшілік несиені қайта қаржыландыру мақсатында Компания ЕҚДБ-мен Кредиттік келісімге отырды. Осы келісімге сәйкес Компания 300 млн. АҚШ долларын игере алады (18 Ескерту). 2015 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаражат игерілмеген. Сонымен қатар, Компания тіркелген облигациялық бағдарлама шегінде ішкі нарықта облигациялардың шығарылуын (32 Ескерту), қазақстандық банкілерден несиелердің тартылуын жоспарлауда.

2015 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компанияда жеткілікті дәрежедегі қол жетімді несиелік желісі «Қазақстан Халық Банкі» АҚ-да 17,000,000 мың теңге көлемінде бар.

Топшілік несие бойынша 24 млн. АҚШ доллары көлеміндегі қалған бөлік Компанияның меншікті қаражатынан бекітілген кесте негізінде өтелетін болады.

Сонымен қатар, бүгінгі таңда Компания 49,800,000 мың теңге көлеміндегі Акционерден алынған несиелерді өтеуді Компанияның бейінді емес активтерін Акционерге аудару арқылы жүзеге асырып жатыр.

Компания тұрақты негізде Акционермен және кредиттік келісімдермен белгіленген қаржылық коэффициенттердің ең төменгі мәндерінің орындалуын бақылап отырады.

Кредиторлар алдында міндеттемелердің орындалмауын болдырмау үшін 2015 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компания қаржылық коэффициенттердің (ковенанттар) өзгеруінің ең төменгі шегін келістірді. Солай, 2015 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ЕҚДБ жасасқан кредиттік келісімдер шегіндегі қаржылық коэффициенттерді қолданбау туралы мақұлдама хат келді.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2015 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)
(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңге)

Келесі кестелерде Компанияның туынды емес қаржы міндеттемелері бойынша шарт мерзімдері беріледі. Кесте Компаниядан төлем талап етуі мүмкін ең бастапқы мерзім негізінде қаржы міндеттемелері бойынша ақша ағынының дисконтты емес қозғалысы негізінде құрылған. Кесте пайыздар бойынша да, сондай-ақ несиелер сомасы бойынша ақша ағынын қамтиды.

	1 айға дейін	1-3 ай	3 ай - 1 жыл	1-5 жыл	5 жылдан артық	Жиынтығы
2015 ж.						
<u>Пайызсыз:</u>						
Кредиторлық берешек	14,913,932	20,580,918	14,682,339	1,518,037	-	51,695,226
Басқа да ағымдағы міндеттемелер	-	-	2,496,158	-	-	2,496,158
<u>Пайыздық:</u>						
Несиелер	13,989,254	532,889	52,478,800	561,474,063	1,414,350,946	2,042,825,952
	<u>28,903,186</u>	<u>21,113,807</u>	<u>69,657,297</u>	<u>562,992,100</u>	<u>1,414,350,946</u>	<u>2,097,017,336</u>
2014 ж.						
<u>Пайызсыз:</u>						
Кредиторлық берешек	27,391,699	13,406,695	26,116,070	-	-	66,914,464
Басқа да ағымдағы міндеттемелер	-	-	2,029,897	-	-	2,029,897
<u>Пайыздық:</u>						
Несиелер	7,962,701	370,825	21,088,077	201,089,056	1,070,699,833	1,301,210,492
	<u>35,354,400</u>	<u>13,777,520</u>	<u>49,234,044</u>	<u>201,089,056</u>	<u>1,070,699,833</u>	<u>1,370,154,853</u>

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2015 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)
(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңге)

Келесі кестеде Компанияның қаржы активтері бойынша күтілетін төлем мерзімдері көрсетіледі. Кесте ақша қозғалысы басқа кезеңде деп Компаниямен күтілетін жағдайлардан басқа берілген активтер бойынша пайыздарды қосқанда, қаржы активтері бойынша ақша ағындарының дисконтты емес шарт мерзімдерінің негізінде құрылған.

	1 айға дейін	1 - 3 ай	3 ай - 1 жыл	1 -5 жыл	5 жылдан артық	Белгісіз өтеу мерзімі ⁴	Жиынтығы
2015 ж.							
<u>Пайыздық:</u>							
Қысқа мерзімді салымдар	5,651,300	-	-	-	-	-	5,651,300
Қысқа мерзімді салымдар бойынша пайыздар	31,396	-	-	-	-	-	31,396
Басқа қаржы активтері	-	-	7,922,203	-	-	-	7,922,203
Басқа қаржы активтері бойынша пайыздар	-	-	717,519	-	-	-	717,519
Ақша қаражаты мен оның баламалары	2,216,263	-	-	-	-	-	2,216,263
Берілген несиелер	11,348,877	185,050	26,314,627	377,504,376	975,194,018	-	1,390,546,948
Туынды қаржы құралы	-	-	-	-	-	-	-
<u>Пайызсыз:</u>							
Ақша қаражаты мен оның баламалары	10,913,009	-	-	-	-	-	10,913,009
Пайдалануы шектелген ақша қаражаты	-	-	-	-	-	-	-
Сауда дебиторлық берешек	499,820	-	29,093,924	-	-	13,993,265	43,587,009
Берілген несиелер	-	-	360,053	-	-	-	360,053
	<u>30,660,665</u>	<u>185,050</u>	<u>64,408,326</u>	<u>377,504,376</u>	<u>975,194,018</u>	<u>13,993,265</u>	<u>1,461,945,700</u>
2014 ж.							
<u>Пайыздық:</u>							
Қысқа мерзімді салымдар	9,256,000	-	-	-	-	-	9,256,000
Қысқа мерзімді салымдар бойынша пайыздар	16,712	-	-	-	-	-	16,712
Басқа қаржы активтері	-	-	9,117,500	-	-	-	9,117,500
Басқа қаржы активтері бойынша пайыздар	-	-	823,720	-	-	-	823,720
Ақша қаражаты мен оның баламалары	1,930,267	-	-	-	-	-	1,930,267
Берілген несиелер	6,125,209	185,050	11,610,784	106,579,561	668,106,634	-	792,607,238
Туынды қаржы құралы	-	-	579,648	4,661,399	-	-	5,241,047
<u>Пайызсыз:</u>							
Ақша қаражаты мен оның баламалары	11,702,405	-	-	-	-	-	11,702,405
Пайдалануы шектелген ақша қаражаты	259,169	-	-	-	-	-	259,169
Үшінші жақтардың сауда дебиторлық берешегі	2,295,971	-	20,724,741	-	-	8,929,004	31,949,716
Берілген несиелер	-	-	8,691,987	-	-	-	8,691,987
	<u>31,585,733</u>	<u>185,050</u>	<u>51,548,380</u>	<u>111,240,960</u>	<u>668,106,634</u>	<u>8,929,004</u>	<u>871,595,761</u>

Қаржы құралдарының әділ құны

Әділ құны тарату кезінде сату немесе еріксіз сату жағдайларын есепке алмағанда коммерциялық шарттармен хабардар болған тараптардың арасында құрал ауыстырылуы мүмкін сома ретінде анықталады. Компанияның қаржы құралдарының көбісі үшін әділ құнын анықтауға арналған нарық механизмдері жоқ болғандықтан, әділ құнын бағалау кезінде құралға қатысты нақты тәуекелдер мен ағымдағы экономикалық жағдайлардың негізінде рұқсат ету керек.

⁴ Күмәнді берешектің өтелу мерзімінің белгісіздік жағдайынан, Компания құнсызданған сауда дебиторлық берешекті “өтеу мерзімінің белгісіздігі” құрамында көрсетті.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2015 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)
(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңге)

Келесі әдістер мен болжамдар Компанияда қаржы құралдарының әділ құнын есептеу үшін қолданылады.

Ақша қаражаты мен оның баламалары

Ақша қаражаты мен оның баламаларының баланстық құны осы қаржы құралдарын қысқа мерзімді төлеу сипатының салдарындағы олардың әділ құнына шамамен тең келеді.

Қаржы активтері мен міндеттемелері

Он екі айдан кем өтеу мерзімі бар активтер мен міндеттемелер үшін баланстық құн шамамен осы қаржы құралдарының қысқа мерзімде өтелуіне қатысты әділ құн салдарына тең.

Туынды қаржы құралы

2015 ж. 5 мамырда Компания 2014 ж. 29 тамызда The Royal Bank of Scotland plc.-мен (Ұлыбритания) бекітілген кросс-валюталық своп бойынша мәмілені 1,760,000 АҚШ долларында (327,008 мың. теңге) пайдамен жапты. Мәміле мақсаты швейцар франкінде деноминирленген табыстар мен АҚШ долларында деноминирленген 324,000,000 АҚШ долларындағы 7.0% жылдық пайыздық мөлшерлемен және 2016 ж. мамырда өтелу мерзімімен Еурооблигациялар бойынша міндеттемелердің валюталық тәуекелге шалдыққыштығын хеджирлеу мақсатында жүргізілді.

Несиелер

Банктік несиелер бойынша есептеу несиелік рейтинг параметрлері мен ұқсас өтеу мерзімдері бар несиелер бойынша сәйкес жылдың соңына қайта көтерілетін нарық мөлшерлемелерін пайдаланумен есептелінген төлеу мерзімі бойынша жеке несиелер бойынша болашақ ақша ағынын дисконттау арқылы жасалған болатын. Компания несиелерінің көптеген бөлігі халықаралық қаржы институттары мен шетелдік банктерден алынған. Нәтижесінде осы несиелер бойынша пайыздық мөлшерлемелер Қазақстан Республикасындағы коммерциялық несиелік ұйымдарының пайыздық мөлшерлемесінен төмен бола тұра берілген несиелер санаты үшін нарықтық пайыздық мөлшерлемелер ретінде қарастырылады. Шығарылған қарыздық бағалы қағаздардың (Еурооблигациялардың) әділ құны есептік күні жасалған орташа баға негізінде анықталған болатын.

Үнемі әділ құны бойынша бағаланатын Компанияның қаржы активтері мен қаржы міндеттемелерінің әділ құны

2015 және 2014 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржы активтері мен міндеттемелерінің әділ құнының, несиелер мен шығарылған қарыздық бағалы қағаздарды есепке алмағанда, олардың баланстық құнынан айтарлықтай айырмашылығы жоқ. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша несиелер және шығарылған қарыздық бағалы қағаздардың (Еурооблигациялардың) баланстық құны мен әділ құны төмендегідей түрде көрсетілген:

	2015 ж. 31 желтоқсан		2014 ж. 31 желтоқсан	
	Баланстық құны	Әділ құны	Баланстық құны	Әділ құны
Қаржылық міндеттемелер				
Несиелер	232,377,800	231,504,513	166,313,945	172,784,060
Шығарылған қарыздық бағалы қағаздар (Еурооблигациялар)	732,825,532	680,381,225	392,811,233	383,865,465

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2015 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ) (егер өзгесі көрсетілмесе мың теңге)

2015 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша әділ құнның иерархиясы

	1 деңгей	2 деңгей	3 деңгей	Жиынтығы
<i>Қаржы активтері</i>				
Берілген несиелер	-	663,083,303	-	663,083,303
Басқа қаржы активтері	-	7,934,806	-	7,934,806
Жиынтығы	-	671,018,109	-	671,018,109
<i>Қаржы міндеттемелері</i>				
Амортизациялық құныммен көрсетілетін қаржы міндеттемелері				
- банктік несиелер	-	14,131,602	9,582,751	23,714,353
- еншілес тараптардан несиелер	111,780,331	96,009,829	-	207,790,160
- қаржылық бағалы қағаздар (Еурооблигациялар)	680,381,225	-	-	680,381,225
Жиынтығы	792,161,556	110,141,431	9,582,751	911,885,738

2014 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша әділ құнның иерархиясы

	1 деңгей	2 деңгей	3 деңгей	Жиынтығы
<i>Қаржы активтері</i>				
Еншілес тараптарға берілген несиелер	-	374,024,548	-	374,024,548
Туынды қаржы құралы	-	4,677,996	-	4,677,996
Басқа да қаржы активтері	-	9,549,350	-	9,549,350
Жиынтығы	-	388,251,894	-	388,251,894
<i>Қаржы міндеттемелері</i>				
Амортизациялық құныммен көрсетілетін қаржы міндеттемелері				
- банктік несиелер	-	8,407,283	6,391,385	14,798,668
- еншілес тараптардан несиелер	67,735,798	90,249,594	-	157,985,392
- қаржылық бағалы қағаздар (Еурооблигациялар)	383,865,465	-	-	383,865,465
Жиынтығы	451,601,263	98,656,877	6,391,385	556,649,525

2 және 3-ші деңгейлі қаржы активтері мен қаржы міндеттемелерінің әділ құны, көпшілік мойындаған бағалау моделі бойынша ақша қаражатының дисконтталған ағымы негізінде есептелген. Сонымен бірге, дисконттау мөлшерлемесі контрагенттердің кредиттік тәуекелдерін көрсететін елеулі бастапқы дерек болып табылды.

Сауда дебиторлық және кредиторлық берешектің әділ құны шамамен оның баланстық құнына тең және иерархияның 3-ші деңгейіне жатады.

2015 және 2014 жылдар іші үшін әділ құнның иерархиясы деңгейлері арасында ауыстырулар болған жоқ.

32. ЕСЕПТІК КҮННЕН KEЙІНГІ БОЛҒАН ОҚИҒАЛАР

Жекешелендіру жоспары

2016 ж. ақпанда Қазақстан Республикасының Үкіметімен бекітілген жекешелендірудің 2016-2020 жж. арналған кешенді жоспары шегінде Компания басшылығымен жеке инвесторларға сатуға арналған Компанияның еншілес, қауымдасқан және бірлескен ұйымдарының жаңартылған тізімі бекітілді (16 Ескерту).

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2015 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші
жеке қаржылық есептілігіне ескертулер (жалғасы)
(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңге)

Сату үшін арналған ұзақ мерзімді активтердің шығуы

2016 ж. қаңтарда Компания үшінші жакқа «Зұбаржат орамы» әкімшілік ғимаратын ҚҚС-ты қоса есептегенде 16,170,193 мың теңгеге сатты.

Қайта құрылымдау

2016 ж. ақпанда Компанияның еншілес ұйымдары «Локомотив» АҚ мен «Локомотив сервис орталығы» АҚ-ны қайта құрылымдау «Локомотив сервис орталығы» АҚ-ны «Локомотив» АҚ-ға қосу арқылы басталды.

Дивидендтер

2016 ж. қаңтарда Компания 951,036 мың теңге (2,398 мың еуро) көлемінде «Logistic System Management B.V.» бірлескен ұйымынан 2014 ж. үшін дивидендтер алды.

Жарғылық капиталға салымдар

2016 ж. қаңтарда Компания 57,780 мың теңге көлемінде жарғылық капиталға салымға жататын, Акционерден алынған 642 бірлік акцияларды орналастырды. Орналастыру осы акцияларға төлем ретінде Тараз қ. тұрғын үй-жайын Компанияның ғылыми-техникалық ақпарат Орталығының техникалық кітапханасын орналастыру үшін беру арқылы жүзеге асты.

2016 ж. наурызда Компания 26,400,000 мың теңге көлемінде акцияларды орналастырды. Орналастыру Акционерден «Құрық портында паром өткелін салу» және «Шу-Алматы 1 учаскісінде екінші теміржол қатынас жолын салу» жобаларын іске асыру үшін алынған жарналар арқылы жүзеге асты.

Кепілдіктер

2016 ж. қаңтарда Компанияның «АТФ Банк» АҚ-ның пайдасына 95,000 мың АҚШ доллары көлемінде берілген Компанияның бірлескен ұйымы «Локомотив құрастыру зауыты» АҚ-ның міндеттемелерін орындау кепілдік келісімшартының мерзімі «Локомотив құрастыру зауыты» АҚ «АТФ Банк» АҚ-ның алдында барлық міндеттемелерін орындағандықтан аяқталды.

Несилер

2016 ж. ақпанда Компания Компанияның 200,000,000 мың теңге көлеміндегі бірінші облигациялық жобасының мемлекеттік тіркелуін жүзеге асырды. Қазақстан Республикасының Үкіметінің шешіміне сәйкес Компанияға «Бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қоры» АҚ-дан 50,000,000 мың теңге сомасында қаражат валюталық міндеттемелерді қайта қаржыландыруға және еурооблигацияларды өтеуге бөлінеді. Осы жеке қаржылық есептіліктің шығарылу күніне бағалы қағаздардың орналастырылуы жүзеге асырылған жоқ (31 Ескерту).

Акционердің пайдасына тағайындалған актив

2016 ж. ақпанда Компания Астана қаласының әкімдігіне балабақшаны (жеке коммуникацияларды есептемегенде) өтеусіз берді. Осы балабақшаның құрылысы бойынша Компания өзгертілмейтін міндеттемені 2014 ж. қабылдады.

Қаржылық есептілігін бекіту

Компанияның 2015 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші жеке қаржылық есептілігін басшылық 2016 ж. 14 наурызда бекітті.